

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ
ТРИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина сорок п'ята

Стенограма пленарного засідання
19 серпня 2025 року

Київ 2025

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

ТРИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина сорок п'ята

*Стенограма пленарного засідання
19 серпня 2025 року*

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(Вівторок, 19 серпня 2025 року)

Частина сорок п'ята

Виступи уповноважених представників депутатських фракцій і груп	...7
Інформація:	
про створення у Верховній Раді України дев'ятого скликання міжфракційного депутатського об'єднання «Збереження вищих навчальних закладів та недопущення розкрадання їх майна»	...17
про вихід народного депутата України Костюка Д.С. зі складу депутатської фракції політичної партії «Слуга народу»	...17
Оголошення запитів народних депутатів України	...17
Голосування пропозиції щодо включення до порядку денного сесії проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення конкурентних умов виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії»	...20
Прийняття рішення про надання згоди на проведення засідання Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень в правоохоронних органах, судах та органах судової влади одночасно з пленарним засіданням Верховної Ради України 19 серпня 2025 року	...21
Прийняття в першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання окремих питань діяльності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, Національного банку України та інститутів спільного інвестування»	...22

Голосування пропозиції про застосування процедури <i>ad hoc</i> щодо прийняття Верховною Радою України рішення стосовно прямої трансляції пленарного засідання Верховної Ради України 19 серпня 2025 року	...27
Відхилення проекту Постанови Верховної Ради України «Про утворення дорадчої групи експертів для здійснення попереднього відбору кандидатів на посади членів Рахункової палати»	...28
Прийняття в першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки сімей з дітьми та створення умов, які сприяють поєднанню батьківства з професійною діяльністю»	...34
Прийняття Постанови Верховної Ради України «Про нагороди Верховної Ради України»	...41
Прийняття рішення про надання доручення Комітету Верховної Ради України з питань бюджету щодо невідкладного проведення засідання комітету та оголошення на цей час перерви в роботі пленарного засідання	...46
Розгляд проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2025 рік» щодо фінансового забезпечення сектору безпеки і оборони та вирішення першочергових питань»	...46
<u>Результати поіменного голосування</u>	...

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
19 серпня 2025 року, 11 година 30 хвилин
(Після перерви)*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

Шановні народні депутати, відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання.

Шановні колеги, звертаю увагу, що згідно з прийнятою Верховною Радою України постановою всі присутні на пленарному засіданні не повинні поширювати інформації щодо його початку, перебігу та прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після оголошення перерви в пленарному засіданні. Я прошу всіх колег неухильно дотримуватися прийнятого українським парламентом рішення та відповідально поставитися до забезпечення безпеки єдиного законодавчого органу нашої держави.

Шановні колеги, у разі повітряної тривоги буде оголошено перерву в пленарному засіданні, і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття.

Шановні колеги, сьогодні день народження в наших колег народних депутатів України Сергія Володимировича Дунаєва, група «Платформа за життя та мир», та Ростислава Миколайовича Павленка, фракція «Європейська солідарність». Вітаємо наших колег, бажаємо міцного здоров'я, наснаги і нових здобутків на благо України! *(Оплески).*

Шановні народні депутати, за парламентською традицією пропоную розпочати роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Слава Україні! Героям слава!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, понад 11 років наша держава відважно протистоїть російській агресії. Сьогодні вже 1273-й день героїчного спротиву України повномасштабному збройному вторгненню.

Останніми днями держава-окупант здійснила чергові варварські ракетні та дроніві удари по Харкову, Сумах, Одесі, Запоріжжю, Кременчуку та інших населених пунктах. Ці злочинні атаки забрали життя невинних людей, поранили

багатьох та принесли нові страждання українським родинам, постраждала також критична та цивільна інфраструктура.

Ми схилиємо голови в глибокій подяці кожному і кожній, хто на фронті та в тилу захищає життя людей і виборює мирне майбутнє для України. Прошу вшанувати хвилиною мовчання світлу пам'ять усіх, хто віддав своє життя за свободу і незалежність України, а також невинних мирних жителів, зокрема дітей, які загинули від рук російського агресора.

(Хвилина мовчання).

Дякую. Прошу сідати.

Шановні народні депутати, на засіданні Погоджувальної ради ми домовилися надати кожному уповноваженому представнику депутатських фракцій і груп до 3 хвилин для виступу, тому прошу записатися... *(Шум у залі)*. Усе правильно, спочатку виступи, після цього оголошення запитів, а в кінці ми голосуємо запити до Президента.

З процедури? Геращенко – з процедури, і переходимо до виступів представників депутатських фракцій і груп. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва *(загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»)*. Шановний пане Голово! Щойно за зверненням фракції «Європейська солідарність» відбулося засідання Комітету з питань свободи слова, на якому розглянули факти політичної цензури в ефірі телемарафону «Єдині новини». На засідання прийшли представники комерційних телеканалів, які фінансуються з бюджету України, але не з'явився представник телеканалу «Рада». Нагадаю, що телеканал «Рада» підзвітний Верховній Раді України і має звітувати перед комітетом.

Я прошу вас від імені нашої фракції... Пане Голово, я до вас звертаюся...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Перепрошую, що у вас з процедури?

ГЕРАЩЕНКО І.В. Я вам розповідаю, що представник телеканалу «Рада», який підзвітний комітету, не прийшов...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вибачте, процедура – це те, що в Регламенті. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. З процедури – звернути увагу, зібрати ще раз засідання Комітету з питань свободи слова і вимагати, щоб на ньому був присутній виконуючий обов'язки директора ДП «Парламентський телеканал «Рада», який отримує від парламенту зарплату у розмірі 200 тисяч гривень на місяць.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, питання з процедури, як передбачено в Регламенті Верховної Ради України, може стосуватися лише процедури, пов'язаної

з діяльністю парламенту. Якщо це стосується комітету, він сам може зібратися в будь-який момент, така процедура виписана як у Регламенті, так і в Законі «Про комітети Верховної Ради України».

Шановні народні депутати, на засіданні Погоджувальної ради ми домовилися надати кожному уповноваженому представнику депутатських фракцій і груп до 3 хвилин для виступу. Прошу представників депутатських фракцій і груп записатися на виступи.

Роман Костенко, фракція «Голос», передає слово Олександрі Устіновій. Будь ласка, Олександро Юрійовно.

УСТІНОВА О.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги! Мені соромно, що я маю брати слово для виступу з такої теми і пояснювати фракції монобільшості, що вислови, які ваша колега пані Безугла дозволяє собі стосовно наших загиблих колег, неприпустимі. Мені соромно, що ми маємо про це говорити і що монобільшість цього не розуміє.

Сьогодні відбулося засідання регламентного комітету. Більше 70 депутатів підписали звернення, щоб пані Безуглу відсторонили від участі в засіданнях. Проголосували всі фракції і групи, крім «Слуги народу». Перепрошую, ви слуги народу чи слуги Безуглої? Що відбувається? Скільки ще разів вона має образити загиблих громадян, дітей, наших колег, щоб ви зібралися і відсторонили її? Ви розумієте, що люди дивляться на це і думають, що ми всі такі, що це нормально, коли депутат дозволяє собі подібні виступи, що нормально поливати брудом загиблих колег, загиблих дітей наших колег, загиблих громадян. Я дуже прошу, щоб ви все-таки перестали бути слугами Безуглої і не захищали людину, яка дозволяє собі те, що не дозволяв жоден депутат і цього скликання, і попередніх.

Це неприпустимо, що ви захищаєте її і ганьбите парламент. На нас зараз дивиться все суспільство, і коли ви захищаєте одну людину, якій дозволено робити будь-що і фактично ганьбити кожного з нас, то, вибачте, ми – не парламент, а ви – реально слуги Безуглої. Я дуже сподіваюся, що ви знайдете в собі міць, не буду вже казати, як вчора на засіданні Погоджувальної ради, «сталеві яйця», знайдіть хоча б пластикові і внесіть це питання на розгляд залу, щоб кожен депутат приймав рішення, а не декілька людей з комітету, які заблокували рішення стосовно людини, яка не те що не достойна мати статус народного депутата, а точно не достойна сидіти поряд з нами у Верховній Раді, обливати нас брудом і показувати, що ми всі такі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, перед тим, як надати слово з процедури, є право на репліку. Я хочу запитати, оскільки була згадана фракція «Слуга народу», чи є бажання виступити?

Була згадана народна депутатка Безугла, 1 хвилина на репліку. Будь ласка.

БЕЗУГЛА М.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (одномандатний виборчий округ № 217, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Наразі доповідачка, яка провела більшість року в Сполучених Штатах Америки, щось говорить про права і обов'язки народного депутата. Вона вивезла свого чоловіка, народила дитину спеціально, щоб вона стала громадянином Сполучених Штатів Америки, під час повномасштабного вторгнення купила там нерухомість і говорить, що буде тут визначати мораль і етику народних депутатів України. То це, панове, подвійні стандарти лібералів, які так лише називаються, а насправді просто служать невідомо кому!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гончаренко – з процедури. Будь ласка. Але тільки з процедури, я попереджаю. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Шановний пане Голово, шановні колеги! Я хочу нагадати, що минуле засідання Верховної Ради нарешті транслювалося в прямому ефірі. Тоді ви як Голова Верховної Ради сказали, що ми приймемо рішення. Ви сказали: не треба проводити окремі голосування, давайте відразу внесемо зміни до постанови, щоб повернути прямі трансляції засідань Верховної Ради.

Тож у мене перше запитання до головуючого. Чому зараз немає прямої трансляції? Вірніше є, лише знову-таки в моїх соцмережах. Я вже втопився на своїх плечах тримати всю трансляцію, як той атлант.

Друге. Коли...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Що ще у вас з процедури?

ГОНЧАРЕНКО О.О. Коли буде той проект постанови, який ви обіцяли, буде внесений у зал, і ми проголосуємо за повернення прямої трансляції та внесення змін?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я відразу відповідаю. Проект постанови розроблений, переданий нашому колезі, який очолює Комітет Верховної Ради України з питань свободи слова. Наскільки я розумію, буквально ближчими днями він буде внесений, тому що там виписано, як ми і домовилися, з початку чотирнадцятої сесії ми будемо вносити цей проект постанови. Я думаю, що він буде внесений і проголосований у залі.

Шановні колеги, давайте... З процедури, так? Безугла – з процедури і Разумков – з процедури, і рухаємося далі.

БЕЗУГЛА М.В. Шановні колеги, я якраз підтримую відновлення прямих трансляцій, щоб було видно, хто і як себе поводить, хто безпосередньо в залі. Як я згадувала, деяких депутатів у залі не буває майже рік...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Що у вас з процедури?

БЕЗУГЛА М.В. І з процедури. Я підтримую пропозицію, що ми маємо відновити прямі трансляції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Ще раз кажу, кожен з нас як суб'єкт права законодавчої ініціативи може внести будь-які інші проекти. Голова комітету може підтвердити, робочий варіант проекту знаходиться в нього.

Дмитро Олександрович Разумков. Після цього рухаємося далі.

РАЗУМКОВ Д.О., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Руслане Олексійовичу, я правильно розумію, що на цьому тижні ми зможемо проголосувати цей проект постанови, щоб на наступній сесії вже розпочати пряму трансляцію?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, такий план є.

РАЗУМКОВ Д.О. А можна, щоб це підтвердили голова комітету і ви як Голова Верховної Ради, щоб, наприклад, у четвер ми його проголосували?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я можу підтвердити одне, що текст проекту розроблений і переданий голові комітету. Голова комітету може це підтвердити. Юрчишин. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Руслане Олексійовичу, тоді можна попросити, коли пан Юрчишин зареєструє цей проект постанови, щоб ви як Голова Верховної Ради дали доручення головному комітету, у даному разі Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України, підготувати проект до розгляду, щоб на цьому тижні ми змогли його проголосувати? А до pana Юрчишина прохання, можливо, сьогодні його зареєструвати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Юрчишин. Будь ласка, підтвердіть або спростуйте правдивість моїх слів.

ЮРЧИШИН Я.Р., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ,

політична партія «Голос»). Проект постанови готовий і зараз перебуває на погодженні з більшістю, бо нам важливо не лише зареєструвати, але й проголосувати. Зі свого боку, пане Дмитре, я зроблю все, щоб він був зареєстрований якнайшвидше і найшвидше були впроваджені трансляції. Але зараз ми чекаємо відповіді від представників більшості.

Пану Голові хочу подякувати, бо за його участі було розроблено рішення, яке і поновлює трансляції, і скасовує абсурдний мораторій на годину подання новин з Верховної Ради.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, рухаємося далі. Зараз виступить Павленко, група «Платформа за життя та мир». Будь ласка, 3 хвилини.

ПАВЛЕНКО Ю.О., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний український народе, шановні колеги! Україна вистояла попри зруйновані міста, тисячі загиблих, мільйони наших співвітчизників, які вимушено залишили свої домівки. Ми єдині, соборні, незалежні, маємо свою державність і своє військо, і ніхто не зможе поставити це під сумнів.

В Україні виросло ціле нове покоління, народжене вже у вільній незалежній країні. Ці молоді чоловіки і жінки не знають іншої військової присяги, окрім України, іншого дому, іншого прапора, окрім синьо-жовтого. Сьогодні вони є ядром української армії і своєю відвагою, кров'ю й потом зшивають Україну воєдино, об'єднуючи всіх нас. Їхня боротьба – це боротьба за майбутнє, яке вони прагнуть створити. Саме голос цього покоління, яке воює, страждає, будує, ми зобов'язані почути. Саме вони мають вирішувати долю нашої країни, і наш обов'язок забезпечити їм це право.

Я звертаюся до всіх – до влади, до генералів: припиніть ігнорувати, почніть чути солдата, який щодня, щогодини ризикує найдорожчим – своїм життям і здоров'ям. Його думка, його досвід, його бачення майбутнього – це не просто запит, а надважлива вимога для ухвалення будь-якого рішення, яке ми не маємо права ігнорувати.

Сьогодні наша нація проходить надскладні випробування. У цей час як ніколи ми потребуємо єдності та рішучості. Від лідерства Президента України, від злагодженості наших дій залежить виживання та розвиток цієї нації. Ми бачимо, як змінюється світ, і нашим стратегічним пріоритетом має бути подальше зміцнення українсько-американського союзу. Американські гроші й американські військові – це важлива гарантія нашої безпеки.

Звертаюся до нашого уряду: будьте амбітнішими, робіть більше, пропонуйте сміливі ініціативи для поглиблення наших відносин із США. Наші партнери чекають від нас ініціативи та рішучості. Однак за всієї важливості

цього партнерства ми завжди, за будь-яких обставин повинні пам'ятати, що найголовніше – це українські інтереси. Це фундамент, на якому ми маємо будувати наше майбутнє.

Дякую. Слава Богу за Україну!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Білозір, група «Довіра». Будь ласка.

БІЛОЗІР Л.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, самовисуванець). Шановні українці, шановні колеги! Сьогодні свій виступ я хочу присвятити питанням щодо права дітей на освіту, на доступ до освіти та безпечне освітнє середовище. Ми, народні депутати, не маємо права мовчати, адже з 1 вересня 2025 року школи з менш ніж 45 учнями втратять фінансування, а з 2026 року втратять фінансування ті школи, де буде менше 60 дітей.

На сьогодні щодо шкіл, які вже ліквідовані, ми нічого не можемо вдіяти. Насправді громади мали вибір. Згідно з постановою Міністерства освіти і науки, антиконституційною і антизаконною, тому що вона суперечить і Закону «Про освіту», і Конституції України, з тих шкіл, де менше 45 дітей, громади могли зробити філії. Ліквідували школи, на жаль, 127 громад, а перетворили на філії більше 200.

Хочу також сказати, що маленьких шкіл, які були перетворені на філії опорних шкіл більше року тому, ми взагалі не бачимо в статистиці МОН. Насправді це офіційне повідомлення дітям, що ваша школа не важлива. Тож ми як народні депутати маємо не допустити цього.

Колега Ігор Фріс і ще десятки депутатів запропонували скасувати ці обмеження, а комітет – переглянути. На жаль, слово «переглянути» має великий люффт, і Міністерство освіти і науки може це трактувати як загодно.

Ми вимагаємо перенести дату набрання чинності цією постановою, бо якщо закриємо школи, де менше 60 дітей, то це може бути сотні шкіл додатково. Тому ми повинні вимагати скасувати обмеження для шкіл з менш ніж 60 учнями і виключити слово «переглянути». Це не про декларації, а про дітей, про громади, про здоровий глузд. Ми або діємо зараз, або втратимо наших дітей, які поїдуть за кордон.

Ще одне. Міністерство освіти і науки стверджує, що вони це роблять для того, щоб отримати 2 мільярди гривень від наших партнерів для будівництва укриттів. Подивіться, у 2024 році одержали 2 мільярди гривень – збудували всього лише 10 підземних укриттів у школах, а закрили 400 шкіл. То що ми робимо в безпечних громадах? Заради ілюзії безпеки на прифронтових територіях, де...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рудик Сергій Ярославович, група «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

РУДИК С.Я., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 198, Черкаська область, самовисуванець).* Ну, що, товариство, великий день у Білому домі завершився за американським часом. Президент Трамп сказав, що ніколи не було стільки лідерів європейських країн в одному місці і для нього велика честь приймати їх. Для мене як народного депутата України велика честь бути сьогодні тут у наш великий день. Я уважно проаналізував порядок денний сьогоднішнього засідання і можу з впевненістю стверджувати, що такого доленосного, такого криголамного, такого важливого дня в історії нашого парламенту ще ніколи не було.

Перший проект, який ми будемо розглядати відразу після мого виступу і виступів колег, історичний. Це проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення конкурентних умов виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії».

Другий доленосний проект Закону, який іде за ним, «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання окремих питань діяльності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, Національного банку України та інститутів спільного інвестування».

Наступний доленосний проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання окремих питань діяльності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб та Національного банку України».

Далі проект Постанови «Про утворення дорадчої групи експертів для здійснення попереднього відбору кандидатів на посади членів Рахункової палати».

Наступний доленосний проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки сімей з дітьми та створення умов, які сприяють поєднанню батьківства з професійною діяльністю».

Потім доленосний проект Постанови «Про нагороди Верховної Ради України».

І вишенька на торті. Панове, ми приймемо ще одне історичне рішення про підвищення на третину посадових окладів для прокурорів і для працівників Рахункової палати.

Впевнений, що наші хлопці на фронті, мої побратими, аплодуватимуть стоячи, коли читатимуть цей порядок денний. Впевнений, що він наблизить нашу перемогу і такий довгоочікуваний мир, а особливо рішення, які ми теж сьогодні ухвалимо і якими поховаємо гуманітарну програму розмінування. На початку бюджетного року урядом і парламентом на це було визначено 3 мільярди гривень, а ми залишимо в 10 разів менше. Це ж не наша країна номер один по

забрудненню боєприпасами, це ж не ми найбільше потерпаємо і наш аграрний сектор від забруднення орківськими снарядами!

Дякую всім, хто голосував за цей порядок денний. Впевнений, про нас складатимуть...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Замість Герасимова виступатиме Порошенко, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ПОРОШЕНКО П.О., *член Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»).* Шановні колеги! Те, що відбулося цієї ночі в Білому домі, – це не просто зустріч лідерів, це не саміт за участю лідерів Європи, Сполучених Штатів Америки і України. Це ключовий етап у боротьбі за нашу свободу, за нашу демократію, за існування України. Учора перемогла єдність – єдність європейська, єдність трансатлантична, єдність з Україною, яку не вдалося розхитати злочинцю путіну.

Що ще дуже важливо? Світ має зрозуміти: територіальні поступки – табу, неконституційно, руйнація міжнародного права. Міжнародне право не можна перекреслювати.

Я пишаюся тим, що Верховна Рада підтримала мою пропозицію про внесення змін до Конституції щодо обов'язкової інтеграції України до Європейського Союзу та НАТО. Путін не матиме права вето на доленосні зміни в майбутньому в Україні. Це стратегічний курс. Але коли ми захистимо українську територіальну цілісність, нам треба пам'ятати, що путіну не потрібен лише Донбас, йому потрібна вся Україна, тому він записує до своїх вимог скорочення армії. Отже, нам треба захистити Збройні Сили України. Він записує до вимог надання російській мові статусу офіційної. Тому нам треба захистити мову. Він записує захист російської православної церкви в Україні. Бачте, що є причиною війни в тому числі? Нам треба захистити віру. Впевнений у тому, що армія, мова і віра є основою нашої державності і будуть захищені Верховною Радою.

А що ж буде, якщо путін не піде на це? У нас має бути спільний з Європою, з НАТО план Б: більше зброї, більше грошей, більше санкцій, відкриття дверей в НАТО, відкриття дверей в ЄС.

Ще одне. Думаю, було б варто запросити Президента України, щоб ми, народні депутати, були поінформовані, що було, що є і як ми спільно діятимемо в майбутньому.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соболев Сергій Владиславович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія *Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»*). Шановні колеги! Думаю, що непересічна подія, яка тривала протягом декількох днів у Сполучених Штатах Америки, – це знак, зокрема, і парламенту, наскільки ми повинні бути готові до значних історичних змін, які можуть відбутися буквально наступними тижнями.

Те, що зробив Трамп, на мою думку, унікальна річ. Країни світу зараз стоять перед вибором: чи підтримати справедливий мир для України, чи далі спостерігати за звіриним оскалом путіна, а можливо, і не путіна, який представляв країну-агресора на Алясці. Вважаю, що на сьогодні цей вибір є визначальним, тому що саме парламент як єдиний законодавчий орган країни повинен буде визначитися й ухвалити рішення, які дозволять не просто поставити крапку в цій агресивній війні російської федерації, а й добитися виконання покарання агресора, щоб увесь світ ніколи більше не плутав агресора і жертву агресії.

Для нас це буде визначальний період ще й тому, що це потребуватиме внесення суттєвих змін до бюджету і переведення економіки країни з воєнних рейок на післявоєнні, повернення мільйонів українців, які можуть повернутися лише через стимули. Я вважаю що ця визначеність повинна бути обговорена сьогодні в сесійному залі з усіма гілками влади.

На думку фракції «Батьківщина», справедливий мир для України – це не просто підписання мирної угоди, яка визначатиме закінчення війни. Справедливий мир для України – це гарантії безпеки, але не в рамках чергового будапештського формату, вони повинні бути аналогічні до тих, які надає НАТО.

І ключове. Не забуваймо, у нас у світі є декілька союзників. Але такі союзники, як Сполучені Штати Америки, Європейський Союз і наша армія, – це відповідь на всі основні запитання.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гнатенко, група «Відновлення України». Будь ласка.

ГНАТЕНКО В.С., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 49, Донецька область, політична партія *«Опозиційна платформа – За життя»*). Шановний пане Голово, дорогі колеги! Сьогодні Україна стоїть перед складними викликами. Війна наближається до критичної фази. Потрібно створити умови, щоб бойові дії не поновилися. Україна має відстояти свої національні інтереси. Наш народ заслуговує на мир і право на майбутнє.

Однією з ключових подій є візит Президента Зеленського та європейських лідерів до Вашингтона. Ця поїздка не просто дипломатична подія, вона про нашу міцність, а також поєднання трансатлантичних ідей. Україна не самотня, ми маємо союзників, готових стояти пліч-о-пліч з нами. Це дає нам силу рухатися вперед до миру.

Але, шановні колеги, ми не можемо ігнорувати реалії. Бойові дії в Донецькій області сьогодні посилюються, а разом з ними зростає напруга з цивільним населенням. Ситуація з примусовою евакуацією з міст Дружківки, Костянтинівки, Добропілля викликає обурення в населення. Люди змушені залишати свої домівки, але організація цього процесу дуже ганебна. Обласна військова адміністрація провалила її підготовку. Транспортний колапс у цих містах ускладнює евакуацію, поїзди туди не ходять, хаби для переселенців переповнені, людей вивозять без чіткого плану фактично в нікуди.

Подивіться на ситуацію у транзитному пункті, який сьогодні є в Павлограді. Там справжній хаос. Будинок культури, де розмістили евакуйованих, не справляється, навіть коридори та дитячі кімнати заставлені матрацами. Пару ночей тому понад 60 людей ночували на парковці, їм роздавали спальники, ставили намети, деякі спали просто на землі. Щодня через цей пункт проходять сотні евакуйованих, останніми днями пройшло 400 осіб. Але куди їх везти? Немає чітко визначених областей для прийому, багато хто залишається без житла. Логістика на плечах волонтерів і неурядових організацій. Незрозуміло, де знаходиться обласна військова адміністрація, чому вона бездіє.

Постанова [№ 888](#), яка мала б розв'язати цю проблему, теж не працює. Це провал планування. Обласна адміністрація не передбачила такого потоку людей, не організувала належної логістики, не забезпечила гідних умов. Ми не можемо залишати людей напризволяще, вони втратили домівки, але не повинні втрачати свою гідність.

Шановні колеги, на міжнародній арені ми боремося за мир і підтримку, але вдома маємо подбати про наших громадян. Треба негайно виправити ситуацію з евакуацією. Потрібні чіткі плани, достатня кількість транспорту, достойні умови в транзитних пунктах. Потрібно забезпечити людям безпеку і підтримку.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Залишився виступ від фракції «Слуга народу». Клочко передає слово Леонову. Будь ласка.

ЛЕОНОВ О.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 135, Одеська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні народні депутати, шановні українці! Ми живемо в час, коли кожен день – це випробування для нашої держави, коли світ дивиться на Україну і бачить не лише країну, яка воює, а народ, який не скорився, який обрав свободу і який платить за неї найвищу ціну. Сьогодні тут, у стінах Верховної Ради, я хочу сказати головне. Ми всі – одна команда: Президент, парламент, уряд, місцеве самоврядування, кожна обласна рада, кожна громада. Ми всі працюємо заради нашої держави.

Принцип «Жодного слова про Україну без України» вже став міжнародним правилом. Це наша спільна позиція і потужний результат наполегливої системної

дипломатичної роботи української влади на чолі з Президентом Зеленським. Зараз у центрі уваги перебуває найважливіше питання – гарантії безпеки для України. Саме на цьому Президент Зеленський наполягав від самого початку великої війни, бо перемога полягає не лише в тому, щоб відстояти наші землі, перемога – це також не допустити повторення агресії в майбутньому. Тепер наші партнери готові до закладання фундаменту таких гарантій. Це стратегічне зрушення, яке дає Україні довгострокову перспективу.

Не менш вагомим є прогрес у військовій співпраці. Ми маємо нову модель постачання американської зброї. Тепер для України її закуповуватимуть у країнах НАТО. Це означає, що наша армія отримає все необхідне – від снарядів до систем ППО – без зволікань, які коштують життів. Це також сигнал москві: США та Європа не просто підтримують Україну ситуативно, вони будують довготривалу систему оборони і взаємодії.

Важливо розуміти, Україна сьогодні не лише об'єкт допомоги, ми є партнером, який власною боротьбою захищає світову демократичну спільноту. Про це відкрито говорять в європейських столицях. Там добре розуміють, якщо впаде Україна, далі під загрозою будуть Варшава, Вільнюс, Берлін. Саме тому підтримка нашої держави розглядається як інвестиція у безпеку континенту.

Шановні колеги, Президент Зеленський діє за межею можливого, і саме тому Україна зараз має унікальне вікно можливостей вибороти і зброю, і безпекові гарантії, і стратегічні союзи, зрештою, отримати гідний та справедливий мир та право на гідне майбутнє. Кожна поїздка Президента, кожна його зустріч – це конкретні домовленості, що посилюють нашу обороноздатність, яка формує силу, що буде здатна примусити росію до чесних переговорів.

Ми вдячні Збройним Силам України, кожному воїну, який стоїть в окопі, який тримає небо, який боронить наші міста і села. Україна встояла в найтяжчий момент і тепер має перспективу ставати сильнішою щодня.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Шановні колеги, час для виступів вичерпано. Далі в нас було заплановано оголошення запитів, але надійшла заява від двох фракцій – «Європейська солідарність» і «Голос» – з проханням оголосити перерву.

Я оголошую перерву на 30 хвилин. Збираємося в залі о 12 годині 38 хвилин.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, завершилася перерва, оголошена на прохання двох фракцій.

Олександр Сергійович Корнієнко. Будь ласка.

Потім перейдемо до оголошення запитів.

КОРНІЄНКО О.С., *Перший заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Є кілька оголошень.

Відповідно до статті 60¹ Регламенту Верховної Ради України повідомляю про створення у Верховній Раді України дев'ятого скликання міжфракційного депутатського об'єднання «Збереження вищих навчальних закладів та недопущення розкрадання їх майна». Співголовами цього об'єднання обрано народних депутатів України Яценка Антона Володимировича та Шпак Любов Олександрівну.

Згідно з поданою заявою та відповідно до частини третьої статті 60 Регламенту Верховної Ради України повідомляю про вихід народного депутата України Костюка Дмитра Сергійовича зі складу депутатської фракції політичної партії «Слуга народу».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні народні депутати.

Відповідно до положень Регламенту Верховної Ради України та рішення Погоджувальної ради депутатських фракцій і груп ми переходимо до оголошення запитів. Спочатку буде оголошено запити, а в кінці запити до Президента, які треба голосувати. Потім перейдемо до робочого формату.

Будь ласка, Олено Костянтинівно.

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України
КОНДРАТЮК О.К.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Добрий день, шановні колеги. Для оголошення на пленарному засіданні Верховної Ради України внесено 29 депутатських запитів. Це небагато, тому прошу трохи уваги, і ми зразу перейдемо до голосування запитів до Президента України.

До органів Верховної Ради України подано 2 депутатські запити, до Кабінету Міністрів – 16, до керівників інших органів державної влади та органів місцевого самоврядування – 8, до керівників підприємств, установ і організацій, розташованих на території України, незалежно від їх підпорядкування і форм власності – 1, до Президента України – 2.

Отже, запити народних депутатів України.

Ігоря Кривошеєва – до Прем'єр-міністра України, міністра закордонних справ України щодо необхідності посилення зовнішньополітичної позиції України на міжнародних платформах.

Групи народних депутатів (Ірина Геращенко, Володимир Ар'єв та інші, усього вісім народних депутатів) – до голови Комітету Верховної Ради України

з питань свободи слова щодо негайного заслуховування на засіданні Комітету з питань свободи слова фактів умисного перешкоджання законній професійній діяльності українського журналіста Лесного Євгена під час його роботи в телемарафоні «Єдині новини».

Групи народних депутатів (Ірина Геращенко, Володимир Ар'єв та інші, усього вісім народних депутатів) – до Генерального прокурора, голови Національної поліції України щодо порушення кримінального провадження за фактами умисного перешкоджання законній професійній діяльності українського журналіста Лесного Євгена та забезпечення процесуального керівництва з боку органів прокуратури досудовим розслідуванням цього провадження.

Олександра Ткаченка – до Прем'єр-міністра України щодо розширення технічних можливостей інформаційно-комунікаційної системи «Електронний кабінет призовника, військовозобов'язаного та резервіста».

Групи народних депутатів (Іванна Климпуш-Цинцадзе, Ірина Фріз та інші, усього чотири народні депутати) – до міністра закордонних справ України щодо акредитації українських журналістів на «Ukraine Recovery Conference 2025».

Олександра Колтуновича – до Генерального прокурора щодо вжиття заходів реагування на факт незаконного складу суду у кримінальному провадженні і незаконне тримання під вартою народного депутата України Нестора Шуфрича.

Сергія Власенка – до Прем'єр-міністра України щодо статусу коштів, отриманих Україною з прибутку від заморожених російських активів.

Антон Яценка – до Уманського міського голови щодо надання інформації та копій документів стосовно здійснення місцевого запозичення у 2025 році Уманською міською територіальною громадою.

Антон Яценка – до директора Комунального некомерційного підприємства «Уманська центральна міська лікарня» Уманської міської ради щодо надання інформації та копій документів.

Антон Яценка – до начальника управління освіти та гуманітарної політики Уманської міської ради щодо надання інформації та копій документів стосовно використання запозичених коштів.

Антон Яценка – до начальника управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради щодо надання інформації та копій документів стосовно використання запозичених коштів управлінням праці та соціального захисту населення Уманської міської ради.

Антон Яценка – до начальника відділу житлово-комунального господарства Уманської міської ради щодо надання інформації та копій документів стосовно використання запозичених коштів відділом житлово-комунального господарства Уманської міської ради.

Дмитра Разумкова – до голови депутатської фракції політичної партії «Слуга народу» щодо пропозицій про призначення Кабінету Міністрів України.

Максима Заремського – до Прем'єр-міністра України щодо державного сприяння у фінансуванні проекту «Будівництво каналізаційних очисних споруд

продуктивністю 2000 кубометрів на добу в місті Сторожинець Чернівецької області».

Петра Павловського – до Прем'єр-міністра України щодо проведення, використовуючи портал «Дія», опитування громадян України з метою встановлення рівня довіри громадян України до всіх гілок державної влади України.

Антон Яценка – до Уманського міського голови щодо надання копій документів.

Олександра Фельдмана – до Першого віце-прем'єр-міністра України – міністра цифрової трансформації України щодо забезпечення оцифрування чинного ветеринарного паспорту тварин.

Групи народних депутатів (Ірина Геращенко, Микола Княжицький та інші, усього шість народних депутатів) – до міністра закордонних справ України щодо реакції Міністерства закордонних справ України та українських дипломатичних установ на участь делегації Російської Федерації у Шостій Всесвітній конференції спікерів парламентів та інших заходах Міжпарламентського союзу в місті Женева (Швейцарська Конфедерація).

Групи народних депутатів (Ірина Геращенко, Софія Федина та інші, усього 14 народних депутатів) – до Прем'єр-міністра України щодо скасування незаконних обмежень на виїзд жінок-держслужбовців та представниць органів місцевого самоврядування і депутаток місцевих органів влади за кордон.

Максима Заремського – до Прем'єр-міністра України щодо спрямування додаткової державної дотації Селятинській, Конятинській, Усть-Путильській сільським та Путильській селищній радам на покриття диспропорцій у місцевих бюджетах, які виникли у зв'язку із зменшенням доходів загального фонду місцевих бюджетів.

Максима Заремського – до Прем'єр-міністра України щодо встановлення ставки податку для лісових земель у розмірі 2 відсотки від їх нормативної грошової оцінки та зарахування до бюджету громад 100 відсотків рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів.

Максима Заремського – до Прем'єр-міністра України щодо облаштування спортивно-ігрового майданчика на території філії «Самаківська гімназія» Опорного закладу «Конятинський ліцей» Конятинської сільської ради Чернівецької області.

Максима Заремського – до Прем'єр-міністра України щодо розробки державної програми сортування, утилізації та переробки сміття в українських селах та містах.

Олександра Ковальова – до Прем'єр-міністра України щодо виплати грошового заохочення військовослужбовцям, які нагородженні медаллю «За військову службу Україні», медаллю «Захиснику Вітчизни».

Олександра Ковальова – до Прем'єр-міністра України щодо підвищення розміру компенсації поліцейським за найм ними житла.

Це всі запити народних депутатів. Далі йдуть два запити до Президента України, тому прошу всіх зайняти свої місця. Переходимо до голосування.

Шановні колеги, готові до голосування?

Ставлю на голосування пропозицію про попередню підтримку депутатського запиту Богдана Кицака до Президента України щодо присвоєння звання Герой України (помертно) полковнику Збройних Сил України Захаревичу Сергію Анатолійовичу. Прошу голосувати.

«За» – 235.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення депутатського запиту до Президента України. Голосуємо.

«За» – 247.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про попередню підтримку депутатського запиту Валентина Наливайченка та Михайла Волинця до Президента України щодо присвоєння звання Герой України головному сержанту взводу безпілотних авіаційних комплексів другого механізованого батальйону у складі 30-ї окремої механізованої бригади імені князя Костянтина Острозького Глушку Тарасу Сергійовичу (помертно). Прошу голосувати.

«За» – 249.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення депутатського запиту до Президента України.

«За» – 255.

Рішення прийнято.

Це всі запити народних депутатів.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олено Костянтинівно.

Шановні колеги, переходимо до нашої роботи. Перелік питань, схвалених на засіданні Погоджувальної ради, вам надано. Переходимо до його розгляду.

На ваш розгляд вноситься перший проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення конкурентних умов виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії» (№ 13219).

Шановні колеги, першою я пропоную поставити на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії цього законопроекту. Потрібно 226 голосів.

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії законопроекту [№ 13219](#). Прошу підтримати.

«За» – 224.

Рішення не прийнято.

Законопроект не включено, отже, сьогодні він не може бути розглянутий.

Я прошу народних депутатів зайти до залу. Прекрасно, ось два голоси, яких нам не вистачило, щоб з головою зануритися в роботу. Друзі, я сподіваюся на вашу підтримку наступного законопроекту.

Бужанський – з процедури. Будь ласка. Але тільки з процедури.

БУЖАНСЬКИЙ М.А., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 25, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Шановний пане Голово! Зважаючи на те, що не всі почули, що вже почалися результативні голосування, я пропоную поставити на розгляд пропозицію про повернення до розгляду питання щодо включення до порядку денного законопроекту № 13219.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, у мене все-таки пропозиція, уже всі почули, давайте будемо йти далі, щоб не створювати прецедент повернень. Це буде не дуже гарно. У нас вистачить роботи з наступними законопроектами.

Власенко Сергій Володимирович. Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую, пане Голово. Я хотів би зазначити, що за графіком роботи Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень в правоохоронних органах, судах та органах судової влади сьогодні заплановано засідання о 16 годині 15 хвилин. Я просив би зараз Верховну Раду прийняти рішення і дозволити проводити засідання навіть тоді, коли не закінчиться розгляд питання, пов'язаного з внесенням змін до закону про бюджет. Це повністю відповідає статті 9 Регламенту Верховної Ради України. Це процедурне рішення. Прошу його підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Абсолютно зрозуміла пропозиція.

Ставлю на голосування пропозицію Сергія Володимировича Власенка. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 252.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, до того, що сказав вельмишановний Максим Аркадійович. Я прошу народних депутатів підготуватися до подальших голосувань, тому що наступне голосування також про включення до порядку денного, теж потрібно 226 голосів.

Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання окремих питань діяльності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, Національного банку України та інститутів спільного інвестування» ([№ 13007](#)) та альтернативні до нього законопроекти [№ 13007-1](#), [№ 13007-д](#).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цих законопроектів до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 238.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цих законопроектів за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 235.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова голову Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики Данила Олександровича Гетманцева.

Даниле Олександровичу, ви виступатимете і від авторів, і від комітету? Відводиться до 4 хвилин. Потім виступить Ніна Петрівна Южаніна як автор альтернативного законопроекту.

Будь ласка, Даниле Олександровичу.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! На ваш розгляд пропонується законопроект, яким вносяться зміни до декількох законодавчих актів, які регулюють правовий статус Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, а також Національного банку України. Законопроект має здебільшого технічний характер, але в ньому є цілий ряд норм, які мають принципове значення, як, наприклад, підвищення статутного капіталу банків задля забезпечення стабільності банківської системи.

Законопроект розроблений разом з представниками міжнародних фінансових організацій і містить цілий ряд маяків та норм щодо виконання наших зобов'язань перед Міжнародним валютним фондом, що дуже важливо.

Разом з тим на базі комітету ми істотно доопрацювали проект, і він вийшов набагато кращий, ніж той, який був поданий як базовий. Саме тому від комітету ми пропонуємо підтримати доопрацьований законопроект № 13007-д. Він спрямований на підвищення рівня захисту вкладників та кредиторів банків, удосконалення процесів виведення неплатоспроможних банків з ринку і ліквідацію банків, посилення прав Національного банку України як забезпеченого кредитора та удосконалення механізмів першочергового задоволення вимог Національного банку за рахунок застави, що надана банкам у забезпечення виконання зобов'язань за кредитами рефінансування.

Крім цього, у законопроекті передбачається приведення норм Закону «Про банки і банківську діяльність» у частині мінімального розміру статутного капіталу у відповідність із вимогами європейського законодавства, директивами Європейського Союзу, уточнення окремих повноважень Національного банку України у сфері кіберзахисту, інформаційної безпеки та грошового обігу. Деякі норми проекту спрямовані на дерегуляцію діяльності інститутів спільного інвестування таким чином, щоб ці інститути набули більшого розповсюдження в Україні, ніж зараз. У законопроекті також пропонується впровадження сучасних міжнародних практик щодо забезпечення стійкості фінансової системи України.

За наслідками розгляду на засіданні комітету зазначеного проекту комітет прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України підтримати у першому читанні законопроект № 13007-д з наданням доручення комітету для доопрацювання його до другого читання.

Закликаю всіх підтримати даний законопроект у першому читанні, це дуже важливо для виконання наших міжнародних зобов'язань, і долучитися до роботи над законопроектом до другого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається авторці альтернативного законопроекту Южанінії Ніні Петрівні.

Будь ласка, Ніно Петрівно.

ЮЖАНІНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні українці, шановні колеги! Справді, коли ми чуємо про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб, думаємо і весь час говоримо про підвищення захисту вкладів вкладників. Що насправді відбувається і як працює Фонд гарантування вкладів? Майно та активи неплатоспроможних банків потрапляють в управління цього фонду, який організовує передачу активів та зобов'язань неплатоспроможних банків іншим діючим банкам, а також продаж таких активів для подальшого задоволення вимог саме вкладників та кредиторів неплатоспроможного банку.

Так ось, кількість маніпуляцій і зловживань, які відбуваються під час передачі чи продажу активів неплатоспроможних банків за участі Фонду гарантування вкладів фізичних осіб величезна, а судові справи рахуються тисячами. То що ж не так?

Якщо проаналізувати основний проект закону № 13007, у ньому саме і пропонується надати фонду додаткові можливості для зловживань. Це нові норми для зловживань, а не для захисту вкладів вкладників. Наприклад, надання права фонду застосовувати способи виведення банку з ринку в будь-якій

кількості та комбінаціях. На сьогодні можна застосовувати лише один із способів, який дає чітке спрямування подальших дій регулятора і розуміння власника неплатоспроможного банку, як же рухаються його активи і що далі відбуватиметься.

Я нарахувала дев'ять таких кричущих пунктів, про які ми говорили з експертами на всіх площадках. Це нові норми, які розширюють права Фонду гарантування вкладів. Саме через це був підготовлений альтернативний проект. Я дякую комітету, що дослухалися, і деякі пункти ми повністю прибрали. У доопрацьованому проекті закону їх уже...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу фракції і групи записатися на виступи щодо обговорення цих проектів законів: два – за, два – проти.

В'ятрович Володимир Михайлович, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Южаніній Ніні Петрівні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Южаніна Ніна Петрівна. Будь ласка.

Я прошу лідерів фракцій і груп на секунду підійти сюди.

ЮЖАНИНА Н.П. Шановні колеги, на жаль, наша фракція не голосуватиме за доопрацьований проект закону, і я поясню чому. Станом на сьогодні в нас 60 діючих банків, які є учасниками Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. Вони щороку сплачують до фонду регулярний внесок, а саме 0,5 відсотка суми залишків коштів на рахунках вкладників банків. Тобто з кожної гривні депозиту пенсіонера, вчителя йде обов'язкова сплата щорічного внеску до цього фонду. Це майже 10 мільярдів гривень на рік. На сьогодні у Фонді гарантування вкладів накопичено вже 40 мільярдів гривень, і виявляється, що кожен громадянин абсолютно точно є запорукою того, що фонд у майбутньому спрямовуватиме всі свої зусилля, щоб забезпечувати гарантування повернення вкладів.

Тож коли з'являються норми про те, що Фонд гарантування вкладів користуватиметься надмірними повноваженнями для начебто компенсації втрат приймаючих банків, які виплачуватимуться за рахунок цих коштів, все зводиться до того, що якщо приймаючий банк прийняв майно, а потім скаже, що оцінка цього майна була недостовірною і воно коштує лише 50 відсотків тієї вартості, даним проектом закону Фонду гарантування вкладів надається право за рахунок цього резервного фонду додати приймаючому банку живі гроші. Цим ми послаблюємо можливості потім насправді виконувати головну роль Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.

Цього робити не можна, бо ми розбазарили накопичений резерв і втратимо можливість для забезпечення гарантій щодо повернення вкладів. Тому ми не голосуватимемо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Лаба Михайло Михайлович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ЛАБА М.М., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 70, Закарпатська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Данилу Гетманцеву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Данило Олександрович Гетманцев. Будь ласка.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Друзі, не треба шукати зраду там, де її немає і не може бути. Насправді мова йде про вдосконалення, підвищення інституційної спроможності органу, який відповідає за збереження вкладів фізичних осіб і за управління майном тих банків, які визнані неплатоспроможними. Від того, наскільки Фонд гарантування вкладів фізичних осіб буде спроможним, наскільки його компетенція буде визначена в законі й спрямована на ефективність діяльності, залежать люди, вкладники, які, на жаль, з тих чи інших підстав залишилися без банку. Тобто банк, який взяв їхні гроші, через якісь обставини припинив свою діяльність, був визнаний неплатоспроможним або виведений з ринку. Саме тому ми повинні дати можливість Фонду гарантування вкладів вживати заходів, спрямованих на те, щоб ефективно захищати права фізичних та юридичних осіб. Я вже не кажу, що необхідно підвищити, безперечно, статутний капітал комерційних банків.

Я, чесно, не бачу взагалі тут предмета для якоїсь політичної дискусії. Дискусія має бути фаховою до другого читання, і, власне, ми всі повинні підтримати той законопроект, від якого сьогодні дуже залежить фінансування нашої держави.

Прошу проголосувати зеленою кнопкою.

Дякую.

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України

КОНДРАТЮК О.К.

ГОЛОВУЮЧА. Валерій Лунченко, група «Довіра». Будь ласка.

ЛУНЧЕНКО В.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 71, Закарпатська область, самовисуванець). Прошу передати слово Сергію Вельможному.

ГОЛОВУЮЧА. Сергій Вельможний. Будь ласка.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 112, Луганська область, самовисуванець). Луганщина, депутатська група «Довіра». Держава повинна гарантувати громадянам не лише вклади, а й можливості для розвитку, робочі місця з гідною заробітною платою і найважливіше – власні домівки. Усе це в людей було до вторгнення росії. Хоча далеко не всі мали оселі та роботу мрії, але могли спокійно жити та розвиватися.

Звісно, держава повинна захищати кошти українців, але найважливіше – це повне дотримання прав і свобод громадян. Конституція України закріплює норму, що людина в центрі нашої держави. Мільйони громадян втратили власне житло, втратили все своє життя. Зараз вони вимушені боротися за себе, бути на одинці зі своїми проблемами. Чи розв’язує держава ці проблеми, чи отримують достатню допомогу переселенці? Ні.

Закон щодо інвентаризації майна, який може бути використано для проживання переселенців, ухвалено майже рік тому. Реальних кроків щодо його виконання немає. Люди не відчують, яким чином це вплинуло на їх життя.

Ми маємо пам’ятати про основні принципи існування нашої країни і робити все, щоб громадяни, які постраждали внаслідок російської агресії, відчували, що держава їх не покинула, а докладає всіх зусиль, щоб вони могли гідно жити.

Люди – це майбутнє нашої країни. Ми маємо зберегти громадян України в нашій державі, адже ці люди і є Україною.

ГОЛОВУЮЧА. Олег Воронько, група «Відновлення України». Будь ласка.

ВОРОНЬКО О.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 103, Кіровоградська область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день! Прошу передати слово колезі Бурмічу Анатолію Петровичу.

ГОЛОВУЮЧА. Бурміч, група «Відновлення України». Будь ласка.

БУРМІЧ А.П., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановна президіє, шановний Голово, шановні колеги! Ми дуже добре пам’ятаємо 2014, 2015, 2016 роки, коли в нас був «банкопад». Ми втратили фактично більше 100 банків. У людей були депозити, вкладення, і не лише в них, а й у підприємств, десятки мільйонів. Вони отримали по 200 тисяч компенсації, це в кращому випадку. Чому так було? Тому що Фонд гарантування вкладів фізичних осіб не мав абсолютно ніяких важелів впливу, щоб дивитися, банк банкрут чи ні. Регулятор також мав мало повноважень, і при цьому були корупційні ризики.

Доопрацьований законопроект підвищує значимість Фонду гарантування вкладів і регулятора, як вони відслідковуватимуть і зменшуватимуть ризики

банкрутування банків. Хто від цього виграє? Звичайно, люди. Вони понесуть свої гроші на банківські рахунки.

Що таке банківська система? Це кровоносна система держави. Отже, якщо буде кровоносна система держави, буде довіра спонсорів, наших партнерів.

Все, що направлене на покращення життя людей, на гарантування вкладів, на досягнення справедливості, ми підтримуємо. Група «Відновлення України» голосуватиме за доопрацьований законопроект.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу народних депутатів зайняти свої місця. Переходимо до прийняття рішення. Шановні колеги, готові до голосування?

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання окремих питань діяльності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, Національного банку України та інститутів спільного інвестування» ([№ 13007-д](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 271.

Рішення прийнято.

Ірина Володимирівна Геращенко – з процедури. Будь ласка. Але лише з процедури.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Виключно з процедури, шановний пане Голово.

Шановні колеги, хочу нагадати вам, що минулого пленарного засідання ми разом прийняли рішення, і нам були вдячні українці, що ми підтримали парламентаризм і демократію, про трансляцію в прямому ефірі засідання, щоб усі громадяни могли знати, над чим працює парламент, які його позиції тощо.

Голова Верховної Ради пояснив нам, що буде розглянутий новий проект постанови щодо висвітлення діяльності Верховної Ради з наступної сесії. Тому «Європейська солідарність» пропонує поставити зараз на голосування за процедурою *ad hoc* пропозицію про висвітлення сьогоднішнього пленарного засідання. Ми зробимо це за такою ж процедурою, як і минулого разу, щоб канал «Рада» транслиував засідання. Тим більше, колеги, засідання буде дуже важливе, розглядатиметься питання про внесення змін до Державного бюджету України на 2025 рік, а це гроші платників податків, не окремих людей. Ми маємо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я ж пояснив позицію. Вашу пропозицію я поставлю на голосування в тій редакції, як ви сказали, не уточнюватиму. Але в такій редакції не думаю, що це можливо здійснити. Однак я ставлю те, що ви запропонували. Але, ще раз кажу, готується альтернативна пропозиція, я вам її пояснив.

Ставлю на голосування пропозицію Геращенко. Прошу голосувати.

«За» – 142.

Рішення не прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Шановні колеги, наступне питання. Відповідно до статті 208² Регламенту Верховної Ради України, пункту 4⁴ Розділу VIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про Рахункову палату» Верховна Рада України для здійснення попереднього відбору кандидатів на посади членів Рахункової палати утворює дорадчу групу експертів у складі шести осіб: три особи, визначені на підставі пропозицій міжнародних та іноземних організацій, три особи, визначені на підставі пропозицій депутатських фракцій і депутатських груп за підсумками рейтингового голосування.

Комітет з питань бюджету на своїх засіданнях (протоколи № 218, № 222) розглянув відповідне питання. За результатами розгляду у Верховній Раді України зареєстровано відповідний проект Постанови «Про утворення дорадчої групи експертів для здійснення попереднього відбору кандидатів на посади членів Рахункової палати» ([№ 13323](#)). Відповідні матеріали вам надано.

Згідно з частиною четвертою статті 20 Регламенту Верховної Ради України питання включається до порядку денного сесії позачергово, без голосування.

За пропозицією головного комітету та відповідно до рішення Погоджувальної ради пропонується розглянути це питання за такою процедурою: доповідь головного комітету – до 3 хвилин; виступи представників депутатських фракцій і груп – до 16 хвилин (до 2 хвилин на виступ); проведення рейтингового голосування стосовно осіб, визначених на підставі пропозицій депутатських фракцій і груп, окремо по кожному кандидату; визначення за підсумками рейтингового голосування трьох кандидатур, які набрали найбільшу кількість голосів, і прийняття рішення щодо утворення дорадчої групи експертів – усього орієнтовно до 25 хвилин.

Шановні колеги, не буде заперечень з приводу такої процедури? Не буде.

Ставлю на голосування озвучену пропозицію щодо процедури розгляду цього питання. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 274.

Рішення прийнято.

Дякую.

Отже, рухаємося за цією процедурою. Переходимо до розгляду питання.

До слова для доповіді запрошується заступник голови Комітету з питань бюджету, голова підкомітету з питань державного фінансового контролю та діяльності Рахункової палати Ігор Федорович Молоток. Будь ласка.

МОЛОТОК І.Ф., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 160, Сумська область, самовисуванець). Шановний Руслане Олексійовичу, шановні народні депутати, шановні запрошені! Законом України [№ 4042-IX](#) від 30 жовтня внесені зміни до Закону «Про Рахункову палату» і Регламенту Верховної Ради. Зокрема, 19 грудня припинено всі процедури незавершених конкурсів та розпочато конкурс на шість вакантних посад членів Рахункової палати. Змінено також порядок проведення такого конкурсу, насамперед у частині створення дорадчої групи експертів у складі шести осіб для попереднього відбору кандидатів на посади членів Рахункової палати.

До комітету надійшли пропозиції від депутатських фракцій і груп стосовно семи кандидатур до складу дорадчої групи експертів, включаючи уточнені пропозиції, отримані 4 серпня, з яких Верховна Рада має визначити три особи рейтинговим голосуванням.

Від Кабінету Міністрів 26 травня надійшла інформація щодо інших трьох осіб до складу дорадчої групи експертів, визначених за пропозиціями міжнародних та іноземних організацій.

За підсумками розгляду даного питання Комітет з питань бюджету ухвалив таке рішення.

Перше. Подати на розгляд Верховної Ради отримані кандидатури до складу дорадчої групи експертів, а саме: три кандидатури, визначені на підставі пропозицій міжнародних та іноземних організацій, – Лі Саммерфілд, Ігорс Лудборжс, Паскаль Муньє; сім кандидатур, запропонованих депутатськими фракціями і групами, – Бетлій Олександра В'ячеславівна, Бойко Олександр Васильович, Іванова Ірина Миколаївна, Ловінська Людмила Геннадіївна, Масляк Мирослава Ігорівна, Рожко Олександр Дмитрович, Южаніна Ніна Петрівна.

Друге. Рекомендувати Верховній Раді України не проводити рейтингове голосування згідно з законодавчими вимогами стосовно Южаніної Ніни Петрівни, яка є народним депутатом і не може бути членом дорадчої групи експертів.

Третє. Затвердити орієнтовний регламент розгляду Верховною Радою України питання щодо утворення дорадчої групи експертів.

Четверте. Рекомендувати Верховній Раді України прийняти підготовлений комітетом доопрацьований проект Постанови «Про утворення дорадчої групи експертів для здійснення попереднього відбору кандидатів на посади членів Рахункової палати» (№ 13323) з урахуванням...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Я говоритиму, що з урахуванням рішення комітету. Просто бажано... *(Шум у залі)*. Я скажу про це.

Дякую. Сідайте, будь ласка.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи від депутатських фракцій та груп. Відводиться до 16 хвилин, до 2 хвилин на виступ.

Юрчишин Ярослав Романович, фракція «Голос». Будь ласка.

ЮРЧИШИН Я.Р. Прошу передати слово Володимиру Цабалю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цабаль. Будь ласка.

ЦАБАЛЬ В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги! Я, як і деякі інші члени мого комітету, дуже добре розумію, наскільки важливий і складний процес відбору членів Рахункової палати. Нагадаю, що під час минулого відбору ми проводили процедуру, яка передбачалася попереднім законом, тобто члени комітету проводили інтерв'ю, зокрема я, Підласа Роксолана Андріївна, Молоток Ігор Федорович і багато інших членів комітету. Це дуже складна процедура, яка вимагає багато зусиль, а також знання того, які навички і якості повинен мати потенційний член Рахункової палати.

Дивлячись на цей список, я впевнений, що інші фракції теж подали хороших кандидатів. Наша фракція подала кандидатуру пані Бетлій Олександри з однієї причини: тому що під час розробки нового законодавства про Рахункову палату в мене і в інших членів комітету була нагода спостерігати за її роботою. Вона не пропустила майже жодного засідання робочої групи, внесла суттєвий вклад у те, щоб Закон «Про Рахункову палату», згідно з яким ми зараз проводимо цю процедуру, запрацював.

Тому наша фракція підтримуватиме її кандидатуру. Я дуже надіюся, що інші фракції та групи теж її підтримають, оскільки ця людина точно знає, які вимоги мають бути до члена Рахункової палати, і прийматиме правильні рішення на користь держави.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Славицька Антоніна Керимівна, група «Відновлення України». Будь ласка.

СЛАВИЦЬКА А.К., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Прошу передати слово колезі Бурмічу Анатолію Петровичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Анатолій Петрович Бурміч. Будь ласка.

БУРМІЧ А.П. Шановний Голово, шановні колеги, я хочу нагадати, що Конституція України – це дзеркало держави. Не буде Конституції – не буде держави, буде назва і територія. Що таке Рахункова палата? Це орган української Верховної Ради, яка обрана народом України, який є джерелом влади в Україні.

Я знаю точно, що немає ніяких мінусів у кандидатів, які запропоновані депутатськими фракціями і групами, тому що це представники українського народу, який обрав цю Верховну Раду. Але мені незрозуміло, до чого тут іноземці? Їх хтось обирав? Український народ? Нам повідомили, що вони визначені на підставі пропозицій міжнародних організацій. Це прекрасно, у них може бути своя думка, своє бачення. Але який стосунок вони мають до думки українського народу?

Я підтримую Конституцію, незалежність і суверенітет України, але, звичайно, вам, шановні народні депутати, визначатися, що ви обираєте і що поважаєте.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Німченко Василь Іванович, група «Платформа за життя та мир». Будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Шановні колеги! Я хочу продовжити думку колеги pana Бурміча і повернути вас до Конституції, у якій чітко сказано, що громадяни України управляють державними справами. Ще раз повторюю, на це вказує Конституція і зобов'язує нас дотримуватися цих норм. Читайте їх, починаючи зі статті 32.

Скажіть мені, будь ласка, чи є громадянами України іноземні представники, які шаритимуть по кишенях нашої держави, працюючи в Рахунковій палаті? Що тут незрозуміло? Разом з тим, що за цим стоїть? Ми віддаємо суверенітет чи віддаємо самостійність у прийнятті рішень, які ухвалюватиме Рахункова палата?

Тому я хотів би, шановні колеги, щоб ми дали правову оцінку того, на якій підставі в наші управлінські структури заходять представники іноземних держав чи безпосередньо іноземні країни. Скільки ми будемо бити гопака з цього приводу? Давайте разом подумаємо і відмовимося від такої практики, до якої, на жаль, нас привчили за останні два роки.

Я ще раз хочу нагадати, що в нас дійшло до того, що навіть суддями хотіли зробити іноземців, вирішальним голосом Конституційного Суду, і паралізували суд.

Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Заремському Максиму Валентиновичу, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ЗАРЕМСЬКИЙ М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 202, Чернівецька область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Даний законопроект спрямований на посилення незалежності та професійності Рахункової палати. Це крок до більшої прозорості та ефективності контролю за державними фінансами, що особливо важливо у воєнний час і під час відновлення країни. Ми неодноразово говорили про потребу зміцнити довіру громадян і партнерів до українських інституцій. Цей законопроект дає нам таку можливість.

Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається В'ятровичу. Після нього ще виступить Крулько.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Прошу передати слово Южаніній Ніні Петрівні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніна Петрівна Южаніна. Будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П. А я скажу вам, колеги, таке. Чи не єдиною доброю нормою в новому Законі «Про Рахункову палату» є саме норма щодо незалежного конкурсу й утворення дорадчої групи експертів. Так, у ній є три іноземці. Але ви подивіться, кого пропонують колеги з бюджетного комітету. Дійшли до того, що хочуть своїх помічників влаштовувати в дорадчу групу експертів, щоб впливати на роботу і на проведення подальшого конкурсу щодо відбору кандидатів на посади членів Рахункової палати. Ви розумієте, що з одинадцяти кандидатів на сьогодні працюють лише п'ять? Подивіться на календар, зараз серпень.

До речі, Голова Рахункової палати проходила конкурсний відбір у того члена бюджетного комітету, який виступав і який відповідає за Рахункову палату. Саме вони проводили співбесіду з майбутньою головою Ольгою Піщанською. Я хотіла б, щоб ця співбесіда стала вірусною і вся країна побачила, як ставили запитання, як вона відповідала, і що ніхто не розуміє навіть того, які види аудиту здійснює Рахункова палата.

Про що ви говорите? Позорище! Повключайте своїх дідусів, бабусь! Навіщо нам спеціалісти в дорадчій групі? Будемо й далі штовхати рідних, тому що Рахункова палата має бути своєю навіки. І всі оті звіти, які зараз не затверджує Ольга Піщанська разом з п'ятьма членами Рахункової палати, щодо кричущих питань корупції, які валяються і не затверджуються, це ваша відповідальність, члени бюджетного комітету! Тому я проти ваших протезе, за яких ви зараз збираєтеся голосувати, бо вони спотворять і в цьому роботу Рахункової палати, знову братимуть участь у відборі так само непрофесійно...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Крулько Іван Іванович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

КРУЛЬКО І.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні народні депутати і українці, які нас почують і побачать цей ефір. Я хотів би зачитати статтю 98 Конституції України: «Контроль від імені Верховної Ради України за надходженням коштів до Державного бюджету України і їх використання здійснює Рахункова палата».

Я розумію, що тут мало кого цікавить Конституція, її положення, але зараз буде чергова спроба звести ім'я Верховної Ради навіть не до аббревіатури. Рахункова палата – парламентський орган, який від нашого імені контролює витрачання бюджетних коштів урядом. Ми як парламент зараз приходимо до ситуації, коли замість нас буде група, яка обиратиме членів Рахункової палати, причому частину, бо половину затверджує Кабінет Міністрів, і визначатиме, що це будуть за люди, і нам у парламент просто приносимуть список, за який треба буде голосувати. Ось і все, що треба знати про Рахункову палату та ім'я Верховної Ради.

Я хочу закликати, може, вже досить топтатися по парламенту?! Хіба ми не здатні самі в Комітеті з питань бюджету провести незалежний конкурс, обрати членів Рахункової палати в парламенті, проголосувати за них, і вони від нашого імені здійснюватимуть контроль? Ні, нам потрібно втрачати кожної миті, кожної секунди суверенітет України, здавати все, що має стосунок до незалежності нашої держави.

Тому ми, фракція «Батьківщина», не будемо брати участі в жодному голосуванні – ані в рейтинговому, ані під час затвердження кандидатур експертів, які нам мають нав'язувати свою волю, що повинен робити парламент, а будемо робити все для відновлення суверенітету як України, так і державних органів, у тому числі українського парламенту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, будь ласка, займіть свої місця. Я прошу голову комітету зайняти своє місце за трибуною. Обговорення питання завершено, переходимо до прийняття рішення.

Шановні народні депутати, я хочу нагадати, що відповідно до положень статті 208² Регламенту Верховної Ради України, підпункту 1 пункту 4⁴ розділу VIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про Рахункову палату» нам необхідно провести рейтингове голосування стосовно кожного кандидата, визначеного на підставі пропозицій депутатських фракцій і депутатських груп.

Переходимо до рейтингового голосування в алфавітному порядку стосовно кожного кандидата окремо.

Шановні колеги, я називатиму прізвище, ім'я та по батькові кандидата на посаду, а ви визначаєтеся щодо його підтримки. Я почергово ставитиму на голосування.

На рейтингове голосування ставиться кандидатура Бетлій Олександри В'ячеславівни. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 39.

На рейтингове голосування ставиться кандидатура Бойка Олександра Васильовича. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 209.

На рейтингове голосування ставиться кандидатура Іванової Ірини Миколаївни. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 115.

На рейтингове голосування ставиться кандидатура Ловінської Людмили Геннадіївни. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 56.

На рейтингове голосування ставиться кандидатура Масляк Мирослави Ігорівни. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 195.

На рейтингове голосування ставиться кандидатура Рожка Олександра Дмитровича. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 214.

Шановні колеги, за результатами рейтингового голосування найбільшу кількість голосів отримали такі три кандидати: Бойко Олександр Васильович – 209, Масляк Мирослава Ігорівна – 195 і Рожко Олександр Дмитрович – 214.

Переходимо до остаточного голосування.

Відповідно до пункту 4⁴ розділу VIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про Рахункову палату», статті 208² Регламенту Верховної Ради України ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про утворення дорадчої групи експертів для здійснення попереднього відбору кандидатів на посади членів Рахункової палати» ([№ 13323](#)) у цілому з урахуванням підсумків рейтингового голосування та необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 219.

Рішення не прийнято (*Оплески*).

Покажіть по фракціях і групах.

Відповідно до пункту 3 частини третьої статті 208² Регламенту Верховної Ради України прошу Комітет з питань бюджету здійснити повторні заходи щодо утворення дорадчої групи експертів відповідно до встановленої законодавством процедури.

Рухаємося далі.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки сімей з дітьми та створення умов, які сприяють поєднанню батьківства з професійною діяльністю» ([№ 13532](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього проекту закону до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 292.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою, але прошу врахувати, що в нас були пов'язані законопроекти. Ми не перенесли їх розгляд, тому надамо слово авторам цих двох законопроектів. Прошу голосувати.

«За» – 258.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова доповідача основного законопроекту № 13532 першого заступника міністра соціальної політики, сім'ї та єдності України Шемелинець Людмилу Миколаївну.

Будь ласка, Людмилу Миколаївну.

ШЕМЕЛИНЕЦЬ Л.М., *перший заступник міністра соціальної політики, сім'ї та єдності України.* Добрий день, шановний Руслане Олексійовичу, шановні народні депутати! Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності працює над побудовою дієвої та ефективної соціальної підтримки, у тому числі сімей з дітьми. Ми переходимо від фрагментованої підтримки до цілісного підходу, коли держава підтримує родину від планування батьківства і до моменту самостійного виходу дитини у світ. Для нас дуже важлива кожна дитина в Україні, тому ми маємо надати підтримку кожній родині, яка взяла на себе сміливість народжувати і виховувати дітей у нашій країні, і ми як уряд зробимо все, щоб така підтримка була забезпечена на найвищому рівні.

Проект закону передбачає створення умов для більш комфортного догляду за дитиною, суттєве підвищення розміру виплат для сімей з дітьми, додаткову підтримку родин, які мають дітей з інвалідністю. Окремий фокус проект закону робить на підтримці жінок, які народили дитину, ще не маючи професійного стажу. За даними Мінсоцполітики, у 2024 році кількість таких жінок становила 44 відсотки всіх матерів, які народжували дітей. Діюча наразі система соціальної підтримки, на жаль, практично не передбачає для таких жінок та їхніх дітей підтримки на період відпустки по догляду за дитиною.

У законопроекті, який пропонується до вашої уваги, передбачається надавати допологову підтримку вагітним жінкам у значно вищому розмірі для незастрахованих жінок, аніж зараз; одноразову виплату в розмірі 50 тисяч гривень всім жінкам, які народили дитину; допомогу по догляду за дитиною до одного року одному з батьків дитини або іншому опікунові – бабусі, дідусю, які фактично здійснюють догляд за дитиною, у розмірі, який буде визначено Кабінетом Міністрів; допомогу для догляду за дитиною «ЄЯсла» одному з батьків у випадку, якщо батьки вийшли на роботу після досягнення...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається голові підкомітету Комітету з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів Цибі Тетяні Вікторівні. Після цього будуть ще

виступи, як ми проголосували, двох доповідачів щодо суміжних законопроектів Разумкова і Микиші. Потім виступи: два – за, два – проти, і перейдемо до голосування.

Будь ласка, Тетяно Вікторівно.

ЦИБА Т.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Колеги, вітаю! До вашої уваги пропонується насправді дуже позитивний і потрібний проект закону. Він розроблений для наповнення Стратегії демографічного розвитку України на період до 2040 року. Проектом пропонується внести зміни до низки законопроектів, якими передбачено збільшення різної допомоги родинам з дітьми, родинам при народженні дітей, родинам, які віддають дитину в ясла тощо.

На засіданні комітету ми прийняли рішення запропонувати залу прийняти законопроект у першому читанні, але до другого читання доопрацювати його з урахуванням статті 116 Регламенту, тому що деякі його норми потребують уточнення, щоб, з одного боку, збалансувати ці виплати, а з іншого – врегулювати деякі нюанси, яким чином здійснюватимуться ті чи інші виплати, яка буде варіативність для жінок, які виходять на роботу, і таке інше.

Тож дуже прошу вас підтримати цей законопроект і активно долучитися до роботи над його доопрацюванням до другого читання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Тетяно Вікторівно.

Дмитро Олександрович Разумков як автор суміжного законопроекту. Після нього ще Микиша, далі відбудуться виступи: два – за, два – проти, і перейдемо до голосування.

Будь ласка, Дмитре Олександровичу.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую. Колеги, нам треба було поміняти уряд, щоб нарешті за півтора року вони зрозуміли, що треба підвищувати виплати на дітей. Команда «Розумна політика» зареєструвала відповідний законопроект півтора року тому. На той момент грошей у бюджеті було більше, а уряд Шмигала розповідав, що їх немає. Зараз з'ясувалося, що є. Тому що вони не живуть на 860 гривень, які батьки отримують на дитину на місяць. На ці кошти нічого неможливо купити.

Саме для того, щоб переломити катастрофічну ситуацію, яка складається з народжуваністю в нашій державі, команда «Розумна політика» зареєструвала відповідний законопроект, у якому пропонується суттєво підвищити виплати для матерів, для тих, хто забезпечує майбутнє наших дітей, щоб люди поверталися і зараз, і після завершення війни в Україну, працювали й жили тут.

На жаль, уряд це не підтримував. Зараз складається враження, що в них починаються передвиборні перегони і вони пішли нашим шляхом. Але якби це

було зроблено півтора року тому, як ми пропонували, сьогодні дітей в Україні було б у рази більше, багато родин не виїхали б за кордон, залишилися б тут і народжували дітей. Фактично український уряд, уряд Шмигала на той момент, зробив усе, щоб молоді сім'ї і просто сім'ї виїжджали за кордон, народжували там і ми отримували нових громадян Польщі, Італії, Іспанії, Німеччини, а не України.

Тож дуже добре, що ми той уряд зруйнували. Сподіваюся, у цього буде більше здорового глузду і розуму.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається автору пов'язаного законопроекту Микиші Дмитру Сергійовичу. Після цього відбудуться виступи: два – за, два – проти.

Будь ласка, Дмитре Сергійовичу.

МИКИША Д.С., *член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 181, Харківська область, політична партія «Слуга народу»).* Шановні колеги! Нарешті це стається і родинам, у яких є діти, ми будемо виплачувати трохи більше грошей. Це абсолютно здорова й адекватна компенсація.

Давайте говорити об'єктивно, коли в родині народжується дитина, мама залишається з нею мінімум до трьох років. Наша економіка загалом втрачає цю молоду жінку, якої не вистачатиме для її функціонування. Більше того, зменшуються надходження до родинного бюджету, бо жінка не працює, фактично випадає на деякий час із свого кар'єрного шляху. Саме в цей час держава має подумати про родину, підтримати її і надати забезпечення хоча б на рівні мінімальної заробітної плати.

Ми розуміємо, що зараз у країні немає грошей. Тоді давайте подумаємо і передбачимо виплати хоча б на рівні прожиткового мінімуму. Але й цього немає. Нагадаю, що зараз такі виплати становлять 860 гривень на місяць, загалом за три роки – 41 тисяча. Це взагалі ні про що.

Тож законопроекти нашого міжфракційного депутатського об'єднання «Розумна політика» були направлені на те, щоб хоча б на мінімумі підтримати ці родини, і дуже шкода, що уряд лише зараз це зрозумів і вніс відповідну ініціативу. Ми втратили півтора року.

Колеги, ініціатива правильна, її треба підтримувати і завжди пам'ятати про наші родини і наших дітей.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу фракції і групи записатися на виступи для обговорення цього проекту: два – за, два – проти.

Локтіонова Наталія Валентинівна, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ЛОКТІОНОВА Н.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Гривку Сергію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гривко Сергій. Будь ласка.

ГРИВКО С.Д., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Шановні колеги! Цей важливий системний законопроект – один із кроків, який дасть можливість забезпечити реалізацію Стратегії демографічного розвитку України на період до 2040 року. Метою законопроекту є створення умов для підвищення рівня народжуваності, поєднання батьківства з професійною зайнятістю шляхом підтримки сімей у допологовий, післяпологовий та період догляду за дитиною після її народження.

Наша фракція і комітет будуть розширювати законопроект та додатково запроваджувати певні дефініції, наприклад, вперше буде введено термін «материнство».

Шановні колеги, прошу підтримати цей дуже важливий законопроект щодо подолання демографічної кризи в Україні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Княжицький Микола Леонідович, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 116, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! З позитивного в цьому законопроекті те, що в ньому, справді, пропонується з 1 січня 2026 року збільшити підтримку для сімей з дітьми. Уряд вніс пропозиції, які передбачають, зокрема, і збільшення допомоги при народженні дитини, і впровадження нових ініціатив, які мають гарні назви, як «єЯсла» чи «Пакунок школяра». Зрозуміло, що будь-які ініціативи, які мають на меті підтримати українські сім'ї та їхніх дітей, запобігти демографічній кризі і сприяти поверненню українців, «Європейська солідарність» підтримуватиме.

Що нас насторожує? На жаль, уряд все ще не має комплексної демографічної політики і роздача 5 тисяч гривень українським родинам, які відправляють дітей до першого класу, звичайно, для багатьох стане підтримкою, у кого зараз фінансова криза, але не розв'яже загалом проблем. Так само, як збільшення допомоги при народженні дитини не є суттєвим аргументом

народжувати в Україні, а не їхати за кордон. Людей хвилюють питання припинення війни, корупції, чи є майбутнє для їхніх дітей в Україні, чи не обдурить їх держава.

Ми не побачили, на жаль, жодних розрахунків уряду, де він візьме на це кошти. На сьогодні чимало пілг для вразливих категорій зупинено саме тому, що держава не може їх забезпечити і гарантувати через брак ресурсів. Тож ми будемо слідкувати за цією ініціативою, особливо під час презентації урядом проекту закону про Державний бюджет на наступний рік.

Останнє. У липні цього року уряд уже ухвалив рішення про «Пакунок школяра» і лише потім подав до парламенту проект про внесення відповідних змін до закону. Хочеться, щоб уряд працював не на піар, а на забезпечення стабільності в країні, на комплексну і професійну державну політику в усіх сферах нашого життя заради добробуту українців. Бо поки що це виглядає як красиві піар-акції з гарними назвами, але вони розраховані на коротку пам'ять українців і потім не втілюються.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народній депутатці Білозір Ларисі Миколаївні, депутатська група «Довіра». Будь ласка.

БІЛОЗІР Л.М. Шановні колеги, шановні українці, шановні родини, які наважилися в такий непростий час на народження дітей. Я як мама трьох дітей хочу сказати, що це дуже важливий законопроект. Буквально нещодавно я повернулася з округу, де мала зустріч з багатодітними родинами, з родинами, що опинилися в складних життєвих обставинах, і познайомила з хлопчиком Сашком, якому чотири роки. Він має двох братиків трьох і двох років. Незабаром народиться четвертий братик. Мама ніколи не працювала, їй лише 30 років. Ця жінка, дійсно, героїня, яка в любові, у дуже скромних умовах виховує цих дітей. Ми маємо підтримати такі родини.

Я дуже надіюся, що хоча б до кінця року ми зможемо прийняти цей законопроект. Дякую уряду, який наважився на це і знайшов кошти, тому що ми, народні депутати, реєстрували не один такий законопроект, який уряд не підтримав. Звичайно, тут є певні ризики. Одноразова виплата на дитину в розмірі 50 тисяч гривень – це добре, так само добре, що жінки, які не мали робочого стажу, зможуть отримати допологову допомогу. Уряд каже, що це можуть бути 7 тисяч гривень на місяць, а жінки, які працювали, отримуватимуть по 7 тисяч до року. Ми дуже сподіваємося, що це буде мінімум хоча б така сума.

Ми також сподіваємося, що існування в проекті норм, відповідно до яких уряд наділяється повноваженнями визначати порядок і обсяги виплат, не буде використано в негативному руслі, тому що я вважаю, що це мають визначати депутати в законах. Але оскільки в нас брак коштів, є надія, що уряд виконає

свою обіцянку і ми віднайдемо кошти для батьків, які наважилися народжувати під час війни.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цимбалюк Михайло Михайлович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Фракція «Батьківщина». Шановний пане Голово, шановні колеги! Я хотів би трохи уточнити, що уряд лише фіналізував ініціативу, яка народилася в сесійному залі і в комітетах. Ми про це говорили і дали доручення Кабінету Міністрів підготувати даний законопроект. Це заради справедливості.

З іншого боку, я погоджуюся з колегами, які виступали переді мною. Давайте дивитися об'єктивно, виплата 50 тисяч гривень родині, яка наважилася в цей непростий час народити дитину, це краще, ніж 12 тисяч, які виплачуються сьогодні, допомога по догляду за дитиною до року в розмірі 7 тисяч, краще, ніж 860 гривень, це безперечно. Але однозначно до другого читання цей законопроект потрібно удосконалювати, бо цю ініціативу вніс не теперішній уряд, а ще попередній уряд фіналізував згідно з нашим дорученням.

Позиція фракції «Батьківщини» така. До другого читання необхідно внести поправки, щоб за другу, третю і наступну дитину родина отримувала більше грошей. Цей досвід уже був в українському уряді, згадаймо 2008 та 2009 роки.

Наступне. Ми маємо врегулювати до другого читання питання, як захистити ці 50 тисяч гривень та інші виплати від інфляції. Ми також вважаємо, що не можна доручати уряду встановлювати не лише порядок, а й суми виплат кожній матері. Це має бути чітко виписано в законопроекті.

Назагал, шановні колеги, прошу підтримати цю ініціативу. Проголосуємо, а до другого читання будемо спільно доопрацьовувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Завершальний виступ – Павленко Юрій Олексійович, з місця. Будь ласка.

Після цього голосуємо, колеги.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановні колеги, незважаючи на гучні заяви уряду, що в проекті пропонується якийсь цілісний підхід, на жаль, жодного цілісного підходу щодо допомоги сім'ям з дітьми в ньому немає. Запропонований законопроект подається як такий, що вносить зміни щодо нових гарантій сім'ям з дітьми. Насправді лівова частка запропонованих новацій просто змінює порядок виплат уже існуючих допомог, які раніше надавалися органами соціального захисту. Їх тепер здійснюватиме Пенсійний фонд.

Твердження, що проект розроблений на виконання Стратегії демографічного розвитку України на період до 2040 року, теж не витримує критики. Жодних конкретних пропозицій, як подолати демографічну яму, у даному законопроекті та й, власне, і в тій стратегії, яку затвердив уряд, теж немає. Насправді ж із закону вилучається норма, яка чітко гарантує виплату допомоги при народженні дитини. Тепер це віддається на відкуп Кабінету Міністрів України, тобто вона...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього проекту закону. Переходимо до голосування. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки сімей з дітьми та створення умов, які сприяють поєднанню батьківства з професійною діяльністю» ([№ 13532](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 290.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах. Дякую.

Шановні колеги, наступне питання – проект Постанови «Про нагороди Верховної Ради України» ([№ 13626](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього проекту постанови до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 273.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 242.

Рішення прийнято.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Може, без обговорення, колеги? (*Шум у залі*). Артуре!

Для доповіді від авторів запрошується народний депутат України, Голова Верховної Ради України Руслан Олексійович Стефанчук.

СТЕФАНЧУК Р.О., Голова Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні

колеги, дорогі друзі! Хочу почати насамперед зі слів подяки всім тим народним депутатам, які підтримали цей проект постанови. Чому він сьогодні важливий? Тому що сьогодні період для героїв народу України. Ми як парламент повинні адекватно реагувати на те, щоб відзначати найкращих громадян України, зарубіжних партнерів не тим пострадянським совком, який у нас є, а новими, справді заслуженими нагородами з боку Верховної Ради України.

Ми пропонуємо нову систему, яка включатиме почесні відзнаки, серед яких дві найвищих медалі: Золота медаль Верховної Ради України імені Михайла Грушевського – першого спікера Ради України, Золота медаль Верховної Ради України імені Анни Київської, яка історично найбільше зробила для просування України у світі, що вручатиметься іноземцям, чотири нагрудні знаки, які поіменовані, в тому числі й іменами парламентаріїв, які сиділи в цьому залі і здобували незалежність для України: Вячеслав Чорновіл, Левко Лук'яненко. Це в тому числі і нагорода для наших партнерів – «За нашу і вашу свободу», для військових – імені Євгена Коновальця.

Окремо давайте поіменуємо премії і стипендії Верховної Ради України, в тому числі, і тими людьми, які перебували в цій залі, включаючи академіка Ігоря Рафаїловича Юхновського. Давайте покажемо, що ми сучасний парламент, який цінує український народ, наших партнерів, і нагороджує так, як це потрібно для європейської країни.

Ще раз дякую за підтримку. Сподіваюся на таку саму підтримку в голосуванні.

Дякую.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Для співдоповіді запрошується голова Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України Сергій Віталійович Кальченко, 2 хвилини.

КАЛЬЧЕНКО С.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановна президіє! Шановні народні депутати! Регламентний комітет на своєму засіданні розглянув проект Постанови Верховної Ради України «Про нагороди Верховної Ради України» (№13626), який внесений народними депутатами Стефанчуком, Корнієнком, Кондратюк та іншими колегами депутатами (всього 241 підпис).

За результатами розгляду цього питання наш комітет ухвалив висновок і рекомендує парламенту розглянути цей проект постанови і прийняти в цілому.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Віталійовичу.

Прошу фракції і групи записатися на виступи для обговорення цього проекту постанови: два – за, два – проти. Записуйтеся ті, хто бажає виступити, тому що... Я б із задоволенням, але деякі фракції і групи хочуть висловитися, тим паче підписантів дуже багато з усіх фракцій і груп, за що дякую.

Бачите, як багато бажаючих виступити.

Штепа Сергій Сергійович, фракція «Слуга народу».

ШТЕПА С.С., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (одномандатний виборчий округ № 77, Запорізька область, політична партія «Слуга народу»).* Голосуємо і переходимо до наступного питання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

В'ятрович Володимир Михайлович, фракція «Європейська солідарність».
Будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Дякую, шановний пане Голово, за правильну ініціативу з цим проектом постанови та відзнаки від імені Верховної Ради, які втручатимуться, тепер, справді, будуть поіменовані дуже достойними прізвищами достойних людей, в тому числі і тих, які працювали тут, у парламенті, які боролися за незалежність України. Я мав честь бути одним із співавторів цього проекту постанови. Це справді десовєтизація, декомунізація, деколонізація. Ми рухаємося в дуже правильному напрямі. Але для повної десовєтизації насправді цього не досить.

Справжня десовєтизація парламенту – це повернення суб'єктності в цей парламент. Бо у совєтські часи тут теж засідали люди, щось голосували. Але насправді нічого не вирішували, бо у совєтські часи всі рішення ухвалювалися на вулиці Банковій. Так, саме там. Але там тоді був ЦК Компартії України. Зараз, слава Богу, компартії не існує в Україні, вона заборонена. Але рішення досі ухвалюється саме на Банковій.

Тому, шановні колеги, давайте для справжньої і повної деколонізації, декомунізації, десовєтизації повернемо суб'єктність нашому парламенту. Я впевнений, це буде найважливіший крок, зокрема, і для вшанування тих людей, які тут, у цьому парламенті, працювали для того, щоб Україна стала незалежною.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вельможний Сергій Анатолійович, група «Довіра».
Будь ласка.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Прошу передати слово Арешонкову Володимирі Юрійовичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Юрійович Арешонков. Будь ласка.

АРЕШОНКОВ В.Ю., *член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 64, Житомирська область, самовисуванець).* Шановний пане Голово! Шановні колеги! Безперечно, депутатська група «Довіра» підтримуватиме цей проект постанови. Ми були в числі тих, хто її підписав і підтримуємо головні ідеї, головні тези, які покладені в те, що має відбутися.

Я щиро дякую всім, хто дійсно сьогодні готовий гідно оцінити роль багатьох наших колег, які працювали, починаючи з першого скликання Верховної Ради, тих, хто боровся за утвердження незалежності як країни, так і забезпечення роботи Верховної Ради України як найвищого законодавчого органу. Тому абсолютно погоджуюся з думкою колег про те, що таке рішення – це підвищення суб'єктності і ролі, ваги Верховної Ради в житті вже сучасної України.

Але одночасно, шановні колеги, хочу закликати вас всіх, якщо ми говоримо про посилення суб'єктності Верховної Ради, давайте дійсно зараз попрацюємо саме над цим питанням. Тому що країна вступає в надзвичайно важливий і відповідальний етап свого життя. Вчорашня подія, яка відбулася, підтримка європейських партнерів, Сполучених Штатів Америки... Давайте всі разом працювати над тим, щоб визначити для себе той шлях, яким має пройти держава до миру, до перемоги України. Тому нам всім разом є над чим працювати. Депутатська група «Довіра» підтримуватиме даний проект постанови і закликає вас усіх до цього.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мамка Григорій Миколайович, група «Платформа за життя та мир».

МАМКА Г.М., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Шановні колеги, дивіться, не всі зміни є гарними. Чи потрібно приймати проект постанови і змінювати по суті відзнаки, нагороди, якими можуть відзначатися за визначні події громадяни України та іноземці? Так, потрібно. Але зверніть увагу на проект постанови. До кінця року ми зобов'язуємося зробити положення щодо нагород. А які критерії будуть закладені в положенні? Які підстави для комісії щодо розгляду? Які критерії визначення позитивного або негативного результату розгляду і всього іншого? На жаль, ми цього в проекті постанови не побачимо, сподіваємося побачити лише в положенні, яке буде сформовано до

кінця року. Якщо ми зупиняємо дію старої постанови, то що буде з восьмого по дванадцятий місяці? Ми не будемо нагороджувати людей?

Такі питання, на мою думку, необхідно все-таки в нормувувати в проекті постанови, якщо ми голосуємо в цілому, а не через перше і друге читання, бо тоді був би нехаотичний підхід до зміни застарілих речей, а більш системний, було б зрозуміло і не виникало таких питань.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Григорію Миколайовичу, якщо можна, я спробую переконати вас. Цей проект постанови набуватиме чинності з 1 січня 2026 року, тому буде час для того, щоб впорядкувати. До цього моменту ми продовжуємо діяти відповідно до тих нагород, які в нас є, і ми навіть прописали, що ті, що видані, зберігають весь свій правовий режим. Тому може це переконає вас голосувати за.

Дякую.

Крулько Іван Іванович. Будь ласка.

Прошу народних депутатів займати свої місця.

КРУЛЬКО І.І. Фракція «Батьківщина». Хочу подякувати спікеру парламенту, всім співавторам за ініціативу. Велика кількість депутатів нашої фракції також підписала цей проект постанови. Дуже добре, що ми відходимо від радянщини, змінюємо підхід до тих нагород, відзнак, які надаватиме український парламент. Надзвичайно важливо, що цей проект постанови включає імена великих українців новітнього часу, таких як В'ячеслав Чорновіл, Левко Лук'яненко, а також нової доби, таких як Євген Коновалець, Михайло Грушевський, часів князівства – Анна Ярославна, яка зробила величезний вклад в те, щоб слова «Україна» і «Київська Русь» лунали по всьому світу. Тому фракція «Батьківщина» голосуватиме за цей законопроект. І найголовніше, щоб всі ті, хто отримують нагороди парламенту, були дійсно достойні такої великої відзнаки. Дуже важливо, щоб були виплати тим, хто буде нагороджений...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про нагороди Верховної Ради України» ([№ 13626](#)) в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 285.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Шановні колеги, прошу не розходитися, тому що ми домовилися з лідерами фракцій і груп про таку процедуру. Ми зараз проголосуємо доручення бюджетному комітету для того, щоб вони могли зараз зібратися щодо «перепакування» однієї поправки. На цей період ми оголосимо перерву в пленарному засіданні Верховної Ради. Щойно вони завершать засідання, ми повернемося і почнемо розглядати наступний законопроект, як ми завжди робимо. Спочатку розглянемо всі поправки, які були для врахування, а завтра, якщо будуть, поправки на підтвердження.

Ставлю на голосування пропозицію про оголошення перерви і надання доручення комітету, щоб прийняти відповідне рішення. Після цього пропоную зібратися тут, у залі, для розгляду законопроекту. Перерва буде такою, яка необхідна комітету, щоб провести засідання. Думаю, це хвилин 15-20. Прошу голосувати.

«За» – 248.

Рішення прийнято.

Я оголошую перерву. Прошу комітет зібратися. Щойно комітет завершить свою роботу, ми поінформуємо вас і далі працюватимемо.

Дякую.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги! Перерва завершилася. Рішення комітету є, зараз буде розміщено на сайті Верховної Ради, доведено до вашого відома. Немає заперечень, щоб ми продовжили засідання? Дякую.

Наступний законопроект [№ 13439-3](#). Ми домовилися, що спочатку виступають колеги, які будуть свої поправки пропонувати для врахування, якщо вони відхилені. Завтра ми будемо слухати поправки на підтвердження.

Дмитре Олександровичу, ми домовлялися 4 хвилини, потім ваші три поправки, потім ще 4 хвилини. І далі будуть ті колеги... Я пам'ятаю вашу поправку.

Будь ласка, Дмитре Олександровичу, 4 хвилини.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую.

Шановні колеги, Україні потрібен мир. Нарешті це вже зрозуміли і почали про це говорити. Але говорити про це і робити – це дуже часто дві великі різниці. У нас багато, про що говорять протягом багатьох років, а результатів немає. Тому дуже часто здається, що немає бажання це робити.

Президент зазначав, що в нього була довга розмова з демонстрацією мапи, коли він проводив зустрічі в Сполучених Штатах Америки. Я думаю, що було б непогано, щоб у нього була довга розмова з українським парламентом і з українським суспільством. Це ненормально, коли Україна не знає, як вирішується її доля; що Україна не знає, якою буде її доля; що в парламенті про це ніхто не чув, про це ніхто не знає; що українці дізнаються про новини і про те,

як, можливо, завершиться війна, виключно з іноземних ЗМІ; що на пресконференції говориться про те, що зараз вони нічого не скажуть. А коли скажуть, якою буде ціна миру, збереження життя наших громадян, повернення військових додому, коли це відбудеться і з якими наслідками для нашого майбутнього?

Я розумію, що ні Конституція, ні Регламент Верховної Ради не дозволяють нам викликати Президента до стін Верховної Ради. Але, Руслане Олексійовичу, я звертаюся до вас, до колег по парламенту щодо запрошення Президента. Це можна зробити на цьому пленарному тижні. Можна зробити в День Незалежності 24 серпня, щоб Президент надав інформацію про те, як відбуваються перемовини, які будуть наслідки, які перспективи, які результати. В цьому немає нічого образливого для Президента. Він приходив до цього залу і приносив то Формулу миру Президента Зеленського, за що ви голосували, то План перемоги на 10 пунктів, за який ви голосували, погоджували, підтримували. План внутрішньої стійкості, стійкої потужності, потужної стійкості і ще якоїсь криголамності.

Зараз треба, щоб Президент прийшов і в цьому залі українському суспільству і народним депутатам, які його представляють, розповів про той потужний план, який є у нього і у шести менеджерів, які його оточують. Тому що насправді саме ця команда сьогодні проводить ці перемовини. Я не говорю, добре це чи погано, результати ми побачимо на табло, як кажуть, але це ті люди, які сьогодні несуть відповідальність за країну, в якій ми живемо, в якій живуть наші діти, країну, за яку воює сьогодні українська армія, країну, до якої будуть повертатися люди, які вимушено під час війни виїхали за кордон, країну, в якій є внутрішньо переміщені особи і ті, хто ніколи не зможе повернутися до своїх домів, тому що своїх домів вже немає, вони зруйновані. Дай Боже, щоб вони колись повернулися до своїх міст, сіл і регіонів, які сьогодні окуповані ворогом.

Україні потрібен мир. Ми маємо всі це зробити, але повинні розуміти покроковий план, як це буде відбуватися, хто за це несе відповідальність. Українське суспільство, українська армія, український народ заслуговують мати таку інформацію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Дмитре Олександровичу, далі ви пропонуватимете поставити на голосування дві поправки, потім ще 4 хвилини, і рухаємося далі. Чи ви виступатиме пізніше? Тоді давайте, тільки номер поправки називайте спочатку.

Будь ласка, Дмитре Олександровичу.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую, Руслане Олексійовичу.

Поправка 26 фактично обходить парламент, дає унікальні можливості Кабінету Міністрів приймати подальші рішення щодо змін до бюджету в обхід українського парламенту, порушуючи Конституцію, закон, здоровий глузд. Це буде «бджоли проти меду», вони самі себе контролюватимуть.

Я проситиму поставити її на голосування. Я розумію, що в залі зараз 20 народних депутатів. І було б корисно її завтра розглянути в парламенті і подивитися, скільки людей за це проголосує, скільки людей читали Конституцію, намагаються їй слідувати, зберегти парламентаризм і незалежність різних гілок влади, які відстоюють інтереси України і українського народу, українських Збройних Сил. Тому що в парламенті дуже часто виділяли кошти на армію, а не...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Є необхідність позиції комітету? Немає.

Поправка 26 авторства Разумкова комітетом відхилена.

Ставлю на голосування поправку 26 для врахування за наполяганням автора. Прошу голосувати.

«За» – 28.

Рішення не прийнято.

Я також думав, що там хтось.

Покажіть по фракціях і групах, будь ласка.

Дмитре Олександровичу, наступна поправка.

РАЗУМКОВ Д.О. Поправка 143.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Ця поправка передбачає збільшення мінімальної пенсії до 4 тисяч 722 гривень. Є аналогічний законопроект команди «Розумна політика», який не вносять на розгляд парламенту, хоча ми чітко зазначили, звідки взяти кошти на забезпечення цієї ініціативи. Потрібно забрати гроші з так званої «Вовиної тисячі», з фінансування партій (3 мільярди гривень), з телемарафону «Єдині новини» (1,5 мільярда гривень), гроші додаткових ресурсів, які виділені на Офіс Президента (1,8 мільярда гривень). Скажіть, будь ласка, чому бюджетний комітет відхилив ці пропозиції нашої команди? Чому ви вважаєте, що забезпечення телемарафону «Єдині новини» як рупора пропаганди набагато важливіше, аніж пенсії українців?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету щодо поправки 143.

ПІДЛАСА Р.А., голова Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Комітет відхилив цю поправку, тому що вона вносить зміни до Закону «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування». Законом про Державний бюджет не допускається вносити зміни в інші закони, тому комітет її відхилив.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, поправка 143 авторства Разумкова. Вона комітетом відхилена. Аргументи сторін ви почули. Автор просить поставити на голосування поправку 143 для врахування.

Прошу голосувати.

«За» – 33.

Рішення не прийнято.

Дмитре Олександровичу, завершальна поправка.

РАЗУМКОВ Д.О. Поправкою 1329 пропонується забрати кошти в партій, які представлені в цьому парламенті. Я хочу просто подивитися на результати цього голосування. В залі всі народні депутати розповідають, як треба любити Батьківщину, я зараз не про партії, а про державу, як треба досягати перемог, як треба допомагати Збройним Силам України. Саме зараз у вас є така можливість – показати не на словах, а на справах: забрати фінансування з партій, до кінця війни віддати ці кошти на забезпечення Збройних Сил України. Я думаю, що це було б правильно і тоді всі дійсно повірили б у те, що ніхто не готується до виборів, не друкують газетьонки, як це робить керівництво фракції партії «Слуга народу», роздають їх біля метро або розкидає в поштові скриньки. Тому, будь ласка, шановні колеги, давайте дійсно покажемо, що ми думаємо про Україну.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету щодо поправки 1329.

ПІДЛАСА Р.А. Комітет її відхилив, тому що, як ви правильно сказали, у комітеті представлені представники цих політичних партій. Але я особисто вас підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ставлю на голосування поправку 1329 для врахування.

«За» – 37.

Рішення не прийнято.

Дякую.

Дмитре Олександровичу, завершальні 4 хвилини. Після цього виступатиме Геращенко Ірина Володимирівна, 7 хвилин.

Будь ласка, Дмитре Олександровичу.

РАЗУМКОВ Д.О. Можна з початку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, почніть з початку.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую.

Шановні колеги, тут багато було дискусій, щоб забрати кошти (8 мільярдів) у Києва посередині року і віддати АТ «Укрзалізниця», тому що воно

недофінансоване і фактично збиткове. Зараз не буде ніхто нічого перевозити, армії возити не будуть, тому давайте позбираємо зі всіх напрямів, щоб закрити цю діру.

У мене до вас запитання. Давайте тоді не в Києва забирати 8 мільярдів, не ще з когось, а проведемо з вами тотальний аудит того, що відбувається в державі. Були ж якісь «розумники», які цей бюджет зводили. Більша частина в цій залі голосувала минулого року і розповідали з цієї трибуни, що в бюджеті все враховано і на армію, і на АТ «Укрзалізниця», все добре.

Я хотів би вам нагадати, що зараз лише серпень, у вас вже закінчилися кошти на армію. Ви виділяли 412 мільярдів. Зараз ви ще намагаєтеся назбирати кошти, а якщо не можете назбирати, то просто їх віджати, чим ви займаєтеся вже не вперше. То ви забирали військове ПДФО, зараз забираєте кошти місцевих бюджетів. Що ви будете забирати завтра? Просто прийдете до українців додому, будете все виносити і займатися розкуркуленням, як це було в радянські часи, чи як? Тому давайте ми з вами проведемо глобальний, тотальний аудит тієї неефективності, безвідповідальності і дурості, що стало девізом чинної української влади.

Давайте ми зрозуміємо, хто ж це наробив, як казали в одному ролику, хто буде за це нести відповідальність? Чому це відбулося? Це або непрофесіоналізм, або халатність, або робили це навмисно для того, щоб розбалансувати український бюджет і не забезпечити українську армію. Чому ви сьогодні намагаєтеся свої персональні прорахунки, кожного, хто проголосував за бюджет на 2025 рік, перекласти на когось іншого? Нехай вийдуть колеги, які за нього голосували і пояснять, як відбулося так, що вони недорахувалися 450 мільярдів гривень. Минулого року це було 600 мільярдів. І сказати, що ви про це не знали, то це неправда. Я і мої колеги з команди «Розумна політика» з цієї трибуни вам про це говорили і казали, не можна голосувати за той бюджет, це взагалі не бюджет. Тут напрошуються інші слова, але в стінах парламенту говорити їх, мабуть, не варто. Це сміття було. Він не коштував навіть тих папірців, на яких був надрукований, але ви за нього проголосували. І зараз намагаєтеся познаходити ще кошти, щоб позакривати ті дірки, які самі й наробили.

Тому лише глобальний і тотальний аудит, який має провести український парламент, можливо, і через тимчасові слідчі комісії, через тимчасові спеціальні комісії для того, щоб дати українському суспільству відповідь. Це хтось вкрав? Це хтось зробив на користь росії, допомагаючи їм у війні проти нашої держави і знищуючи Збройні Сили України, або знищуючи їх додатковий потенціал? Або це робили люди, які просто не розуміють, що роблять? Можливо, тоді треба їх визнати непридатними і недієздатними для виконання тих повноважень, які на них покладені і просто поміняти, щоб цим напрямом займалися ті, хто розуміє, в кого вистачає клепки в голові, досвіду, ефективності і розуму для впровадження таких дій. І, можливо, тоді ситуація в країні найближчим часом почне змінюватися, бо якщо знову залишити все так, як є сьогодні, завтра ми можемо втратити державу, не дивлячись на все те, що робить український народ,

українська армія і дуже часто просто доля, яка рятує нашу державу, на відміну від української влади.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитре Олександровичу, ви завершили всі свої поправки? Так? Дякую.

Рухаємося далі.

Геращенко Ірина Володимирівна, до 7 хвилин замість своїх поправок. Будь ласка. А, ви вже повернули. Я бачу, в мене все записано.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Дорогі українці! Знаю, що всі ви в серпні дуже важко працювали, ніхто з вас не мав права на відпустку, особливо це стосується українських військових. Можливо єдина інституція в країні, яка відпочивала, це була Верховна Рада України. Знаєте, цікаво бачити зараз колег із засмагою, таких відпочилих, красивих. Перше зібрання в серпні, порожній зал, відсутність прямої трансляції, хоч зараз обговорюються ключові речі для держави, яка воює, зміни до бюджету на 2025 рік.

Наша команда подала небагато поправок. Це ніякий не спам, це позиція, яка світоглядно вирізняє погляд фракції «Європейська солідарність» на бюджет країни від влади, і ми вже всі роки війни пропонуємо секвестр бюджету і перегляд його, аби кожна зайва стаття, корупційні, лобістські, нікому не потрібні історії з кешбеками, марафонами були просто перенаправлені на Збройні Сили України.

Колеги правильно порушували питання, що весь світ, зачавши подих, спостерігає за подіями то на Алясці, то у Вашингтоні, а я попрошу вас зняти рожеві окуляри і зрозуміти, що нічого там не домовлено, тому що путін не збирається зупиняти війну. Ви реготали і хіхікали, коли ми вам з 2014 року розповідали, що путін вже напав, що нам потрібно бути дикобразом, озброєним так, щоб він не міг лізти далі. Ви до останнього дня перед вторгненням над цим сміялися, але ж ніякі уроки не зроблені. Крадуть на армії, на армію не виділяють достатньо коштів. У нас, дійсно, проблемна мобілізація, відбувається лише примусом і немає ніякої мотивації. Ми з колегами нещодавно побували в одному тренінговому центрі, спілкувалися там з керівництвом, з мобілізованими. Дуже важливо посилювати навчання, забезпечувати військових всім необхідним. А що ви зараз подаєте в цих змінах до бюджету? Ось тут ключові відмінності нашого погляду, фракції «Європейська солідарність», на те, що зараз обговорюється у Верховній Раді.

Перше. Ви так і не зробили висновки з ваших футболок з написом: «Маю право на помилку», тому що цим проектом закону ви остаточно знищуєте суб'єктність парламенту, передаючи конституційну функцію Верховної Ради України, намагаючись, від парламенту до уряду щодо ручного керування бюджетом, аби ніхто тишком-нишком не знав, на що ви витрачаєте гроші. Не ваші кошти, а платників податків і наших міжнародних партнерів, за кожную копійку з яких прийдеться звітувати.

Друге. Абсолютно справедливо колеги зазначили про телемарафон. Я перепрошую, але 2 мільярди гривень щороку на пропаганду і політичну цензуру – це ганьба. Ще раз звертаюся до Голови Верховної Ради, до президії. Знаєте, я сьогодні була на засіданні Комітету з питань свободи слова, де ми розглядали факт конкретного звернення журналіста, який надав фактаж політичної цензури телемарафону, де кілька років не було опозиції. Це зараз зашкодить відкриттю кластеру основи нашої євроінтеграції, це буде авторитарний режим.

Керівники каналів туди не з'явилися, надіслали представників. А канал «Рада», який відповідальний перед парламентом за те, щоб висвітлювати роботу представницького органу влади, не конкретних людей з прізвищами, а представників народу, взагалі не з'явився. Ви знаєте, це просто вже гірше, ніж у часи Януковича. І тому телемарафон має бути знищений.

Третє. Пограбунок місцевого самоврядування. З такою легкістю забирати у Києва 8 мільярдів гривень податків, для того щоб направити не на армію, не на посилення оборони, а знаєте куди? У резервний фонд. А як гроші ідуть у нас з резервного фонду і куди? А вони ідуть на кешбек, на «Вовину тисячу», знову-таки на той самий телемарафон, на все що завгодно. Для мене було шоком, що за цю ганьбу голосували всі мажоритарні депутати, які представляють правлячу фракцію, якраз «слуг». Ви розумієте, як вони легко розпоряджаються коштами киян по дзвінку Банкової?

Четверте. У цих змінах до бюджету «слуги» збираються надати деяким категоріям лояльних зарплати по 400 тисяч гривень на місяць. Йдеться про Рахункову палату, про прокурорів, яким будуть підвищені зарплати. Зробили це поправкою правлячої фракції «Слуга народу», розумієте? А інші «слуги» тицяють, не читаючи. Це в той час, коли у вас немає коштів на підвищення зарплати військовим, коли вчителі, яким ви обіцяли зарплату 4 тисячі євро, живуть впроголодь. Також це стосується лікарів.

П'яте. Ви знаєте, я була свідком засідання бюджетного комітету. Я шокована. Включаються всі «слуги», мажоритарники, і в кожного така маленька «хотелочка», щось він починає розповідати: «А ось на моєму окрузі...». І тут всі дружно голосують. Ми розуміємо, що відбувається. Цей комітет зібрали для того, щоб роздати так званий соцеконом, ці «пряники», не для військових, не для простих українців, а для своїх. А потім вас НАБУ і САП ловить по всім куцям, і з'ясовується, що ви відкати берете, то з лікарні, то з закупівлі дронів та таке інше. Вам не соромно?

Тому насправді такі зміни до бюджету голосувати не можна. Знаєте, ми бачили тут багато бюджетів. Бюджет – це завжди дуже складна історія. Але цей бюджет приймається в катастрофічних умовах для держави, коли Сполучені Штати Америки сказали, що вони не будуть більше підтримувати фінансово Україну, коли Європейський Союз, ця «коаліція красивих», ми їм дуже дякуємо за допомогу, говорять багато правильних і красивих слів, але з логістикою

допомоги є проблема, коли ми маємо орієнтуватися виключно на Збройні Сили України.

Я вас, засмаглих, запитую: коли ви востаннє були в армії? Хто з вас знає, як сьогодні забезпечені Збройні Сили? Ми вітаємо той факт, що Зеленський нарешті почув фракцію «Європейська солідарність» і виділив в ручному режимі по 7 мільйонів гривень на підрозділи. Але це ручне управління. А ми вимагаємо, щоб ПДФО 30 відсотків було закріплено в бюджеті, щоб підрозділи могли без ваших відкатів, без вашого крадівництва купувати дрони, РЕБ, будувати нормальні фортифікації, закуповувати дрони. Тому, колеги, ганьба, що вас тут зараз так мало, ганьба, що немає трансляції, а ми донесемо українцям, що ви збираєтеся завтра голосувати. Обіцяю вам завтра тут кошмар, коли ви будете розглядати поправки, які ви протягнули. Ми вам цього зробити не дамо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Секунду.

Вельмишановні колеги, з повагою ставлюся до всіх, але Європейський Союз – це наші партнери. Називати їх «коаліцією красивих», мені здається, не дуже правильно, тому що... (*Шум у залі*). Я просто... Давайте з повагою ставитися до наших партнерів, шановні колеги. Вони «коаліція охочих», які охоче допомагають Україні.

Шановні колеги, я дам слово з процедури. Я не думаю, що Ірина Володимирівна щось порушила. Давайте спочатку виступить Рудик, після нього – Яценко, а далі... Друзі, в мене є список. Я спочатку дам слово Сергію Ярославовичу. Я його не буду перебивати. Потім дам вам слово з процедури.

Будь ласка, Сергію Ярославовичу. У вас до 3 хвилин, так?

РУДИК С.Я. Якщо можна, 4 хвилини.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До 4 хвилин замість ваших поправок.

Будь ласка.

РУДИК С.Я. Шановні колеги, звичайно, боляче бачити так мало народних депутатів у цьому залі. Я не хочу менторити, не хочу згадувати про побратимів, які щодня боронять нас всіх, але, звичайно, розглядати поправки до ключового законопроекту, який регулює питання бюджету, для врахування, коли в залі присутні від сили 40-50 народних депутатів, ви ж самі розумієте, безперспективно. Я хочу сказати про той біль і те, що ми втрачаємо за умов відсутності нардепів у залі, і те, що всі 10 поправок, які я подав до цього законопроекту, Комітетом з питань бюджету відхилені.

Про що ці поправки? Боляче визнавати, але це ключові поправки, які мали б покращити соціальний захист військовослужбовців, ветеранів, членів їхніх родин на великий спектр послуг, на які вже сьогодні ми бачимо коштів у бюджеті недостатньо. Це насамперед питання збереження кінцівки – 3 мільярди. Ви знаєте, що це таке. Під Львовом є спеціальний центр, де я на

власні очі бачив чоловіка без двох ніг і без руки, де я особисто вітав молодого хлопця, який у 19 років втратив дві кінцівки після другого поранення. Він з Кам'янки Черкаської області, звати його Даніїл. Хлопчик хоче далі воювати. Але для того, щоб він міг воювати, йому потрібні якісні протези.

Це питання харчування ветеранів, які вже демобілізувалися і доліковуються. Треба всього-на-всього додати в цьому році 800 тисяч гривень. Це не критична сума, але їх немає в цьому проекті. Це політравма, це соціальний захист осіб з інвалідністю для збільшення видатків на протезування або ортезування сучасними високоефективними виробами підвищеної функціональності.

Тобто ми запропонували знайти 16 мільярдів гривень і дали загальновідоме джерело – це надприбутки НАК «Нафтогаз України», авансові прибутки АТ «НАЕК «Енергоатом». Ви думаєте комітет це підтримав? На превеликий жаль, ні.

Ще питання, на яке я хотів би звернути увагу всіх, хто мене почує. Ми ховаємо програму гуманітарного розмінування сільськогосподарських земель. У жовтні ми хочемо провести в Японії всесвітній форум, де закликати уряди величезної кількості країн так званого Глобального Півдня, щоб вони здавали нам гроші на це розмінування. А ми замість 3 мільярдів гривень, які були на початку цього бюджетного року, залишаємо 300 мільйонів. Ми скорочуємо її у 10 разів. Ми країна, яка є номер один у світі за кількістю забруднених земель боєприпасами, самі не можемо витратити власні кошти, які в бюджеті вже закладені. Це Міністерство економіки таке рукожопе, що примудрилося за пів року своєї діяльності в цьому році не освоїти цих коштів.

Зате у нас в цьому проекті бюджету є збільшення на третину окладів прокурорів, це плюс 1,2 мільярда гривень. Також є збільшення на третину посадових окладів членів Рахункової палати. Так, їх не так багато: штатна кількість – 705 працівників, але це величезні гроші. На превеликий жаль, цей навіть не крик, а мій стогін, як людини, яка пройшла горнило війни, що так відбувається сьогодні...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

З процедури, Артуре Володимировичу? Будь ласка. І йдемо далі.

ГЕРАСИМОВ А.В., *член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»).* Шановний Руслане Олексійовичу! Згідно з Регламентом Верховної Ради України під час проведення пленарного засідання, як ми всі знаємо, заборонено проведення засідань комітетів. У мене прохання: зараз для стенограми зверніться до представників комітетів, які проводять чи хочуть почати свої засідання, щоб до кінця пленарного засідання вони не починалися.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Артуре Володимировичу. Я не маю інформації про те, що хтось збирається чи проводить засідання. Водночас дякую за те, що ви звернули увагу.

Ще раз нагадую регламентну норму про те, що під час пленарного засідання Верховної Ради України не можуть проводитися без доручення парламенту жодні інші активності ні Верховної Ради, ні її робочих органів. Дякую.

Далі виступатиме Яценко, потім Цимбалюк, 2 хвилини, за ним – Артур Володимирович, до 6 хвилин... *(Шум у залі)*.

Потім, якщо в когось будуть вже поправки без виступів, ми слухатимемо їх. Яценко. Будь ласка.

ЯЦЕНКО А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 200, Черкаська область, самовисуванець). Шановний народе України! Звертаюся насамперед до вас, не до політичних сил (зараз пустий зал у парламенті, де є близько 20 депутатів). Щойно відбулося засідання бюджетного комітету, де було повністю зрізане фінансування, ані копійки не було передбачено на інформування населення у сфері протимінної діяльності. Тобто в нас 1400 людей травмовано або загинуло, серед них 100 дітей, на мінах, на різних залишках шахедів, КАБ тощо, але жодної копійки на це не передбачено.

Я був шокований, коли на засіданні комітету представник фракції «Батьківщина» Іван Крулько з насмішкою все це сприймав, і це питання було, на жаль, не підтримано. Я розумію, що воно не буде зараз підтримано, але хочу сказати, що ми спільно з громадськими організаціями в цій сфері і просто людьми, активістами, у разі, якщо станеться такий випадок, загине людина, будемо казати, завдяки кому це сталося через відсутність формувань. Це насамперед міністр фінансів Марченко, його перший заступник Роман Єрмоличев, народний депутат, голова бюджетного комітету Роксолана Підласа та її перший заступник (фракція «Батьківщина») Іван Крулько.

Я вважаю, що потрібен суспільний резонанс, щоб нарешті перестали гинути люди і ми зрозуміли, що життя людини найдорожче, ніж всі телемарафони, серіали й інші речі...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, були згадані прізвища народних депутатів. Чи бажають вони скористатися своїм правом на репліку? Не бажають, дякую. Роксолано Андріївно, не бажаєте? Дякую.

Рухаємося далі, шановні колеги.

Цимбалюк Михайло Михайлович, до 2 хвилин. Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, хочу звернути увагу бюджетного комітету на ті поправки від фракції «Батьківщина», які не врахували. Дякуючи народним депутатам, які тиснули на

уряд, сьогодні для лікування поранених військовослужбовців Збройних Сил, інших військових формувань держава виділяє 230 гривень на добу. Хотів би, щоб пані Підласа, голова комітету, прокоментувала. Я до вас звертаюся. Йдеться про поранених військових, які сьогодні лежать у госпіталі та інших лікувальних закладах держави. Коли військовий поранений, для нього держава виділила на харчування 230 гривень на добу. Поряд лежить ветеран, який вчора демобілізувався за станом здоров'я. Знаєте, скільки йому виділяють, пані Роксолано? На добу 37 гривень. Військовому пораненому приносять м'ясо або котлету, а тому вчорашньому військовому приносять тільки суп і пояснюють, що для нього держава не знайшла гроші. Наша поправка стосувалася саме цього питання, щоб унормувати виділення коштів на харчування військових і ветеранів ЗСУ до однієї суми.

Ви не знайшли цьому пояснення і не врахували поправку. Хочу зараз почути від вас особисто як голови комітету: чому така нерівність і чому не знайшлися кошти? Я вже не кажу, на що виділили інші статті. Я розумію, що все потрібно. Поясніть, будь ласка. Якщо не так, то коли ці кошти будуть виділені?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Михайле Михайловичу.

Роксолано Андріївно, якщо можна, одну коротку репліку, і ми рухаємося далі. Потім – Артур Володимирович, до 6 хвилин.

ПІДЛАСА Р.А. Щодо харчування військових, ми врахували норму про те, що держава забезпечує харчуванням поранених військових у закладах охорони здоров'я для усіх сил оборони саме цим бюджетом. Тому прошу підтримати її, щоб усунути несправедливість у цьому питанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Артур Володимирович, до 6 хвилин, виступ замість ваших поправок.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановні українці! Ви знаєте, тепер мені зрозуміло, чому так була проти трансляції цього пленарного засідання Верховної Ради і взагалі проти трансляцій пленарних засідань Верховної Ради цього тижня команда Зеленського. Вони були проти, тому що зараз приймається бюджет, в якому хочуть вкрати декілька десятків мільярдів гривень. Вкрати – підкреслюю. Тому що все, що стосується армії, ми вже проголосували місяць тому і там на вимогу фракції «Європейська солідарність» якраз залишили виключно видатки на сектор безпеки і оборони. А що зараз відбувається з цим законопроектом? Я хочу, шановні українці, щоб ви просто почули. Якщо знайдеться відповідь у фракції «Слуга народу», буде цікаво почути, але, не знаю, бо вони можуть тільки брехати щодо цієї теми. Вони хочуть вкрати гроші в місцевих громад, наприклад, у Києва 8 мільярдів гривень. Мені цікаво, а як за ці вкрадені 8 мільярдів у Києва, наприклад, проголосують усі

депутати-мажоритарники фракції «Слуга народу» від Києва. Я потім візьму поіменно голосування за цей законопроект, і думаю, що ми з колегами донесемо киянам цю історію.

На що немає грошей? Там немає грошей на додаткові виплати бригадам. Фракція «Європейська солідарність» жорстко вимагає додати ще військове ПДФО напряду в бригади, бо вони найбільш ефективні і в закупівлі дронів, і забезпеченні військовослужбовців, і розв'язанні першочергових проблем кожної військової частини. Ні, для цього грошей немає. На що немає грошей у цьому документі? Немає грошей на сектор безпеки і оборони. Але на що ж там гроші знайшлися? О! Понад 12 мільярдів гривень знайшлося на такі речі: марафон – пропаганда. Тобто вони реально там, де є цензура, те, що заважає нашому шляху до Європейського Союзу, фінансують, якщо не помиляюся, пів мільярда на цю історію. Там є гроші, шановні українці, на декарбонізацію – понад 1 мільярд. У нас грошей не вистачає на армію, а на декарбонізацію (це при тому, що Міністерство екології та природних ресурсів України ліквідували, воно зараз приєднане до іншого міністерства) гроші, виявляється, є. Там є гроші на дороги. Слухайте, ми кожного дня спілкуємося з військовими, ми кожного дня бачимо зведену інформацію з фронту. Не вистачає грошей на дрони, на FPV, на звичайне забезпечення, проблеми з харчуванням військових, але ж дороги – то святе, при чому дороги не на сході і на півдні України, а дороги на заході, в центрі.

Що там ще є? Треба роздати хабарі депутатам від фракції «Слуга народу» (це соцеконом) – понад 1 мільярд гривень, якщо я не помиляюся, просто за те, щоб проголосували, закривши очі.

Два мільярди гривень (ви просто вдумайтеся в це) виділено на припинення діяльності державних підприємств. У нас не вистачає грошей на дрони, на війська, на боєприпаси, а вони їх крадуть на «припиненні» діяльності державних підприємств.

Що вони туди заклали? Немає грошей на підвищення зарплат військовим, але Рахунковій палаті по 450 тисяч на місяць €, і ще збираються підвищувати. Вже мовчу про прокурорів, про це вже згадували.

І ключове, шановні колеги. Не згадую «Вовину тисячу», кешбек – взагалі безпорадні речі, які робляться під вибори і забирають гроші в армії. Вони хочуть у цьому документі від закону України, від Верховної Ради, Кабінету Міністрів передати (увага!) повноваження здійснювати правочини з державними деривативами за рахунок емісії облігацій зовнішньої державної позики. Вони хочуть віддати повноваження Кабінету Міністрів щодо з'ясування і визначення граничного обсягу дефіциту державного бюджету і граничного обсягу державного боргу. Знаєте, навіщо це робиться? Щоб просто не за законом України, не через Верховну Раду, а нишком приймати постанови Кабінету Міністрів, друкувати гроші і забирати через підвищення курсу гроші в українців. Ось така моя думка.

Тому фракція «Європейська солідарність» голосуватиме проти цього бюджету, бо цей документ не про армію. Він про крадіжку грошей у кожного українця, у кожного військового. Сьогодні красти гроші десятками мільярдів, коли їх не вистачає на війну – це злочин і допомога путіну. Навіщо фракція «Слуга народу» і команда Зеленського допомагають путіну? От запитайте, шановні українці.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Далі виступатиме Микиша Дмитро Сергійович, 5 хвилин. З місця? З трибуни. За ним – Мокан, 3 хвилини. Так? А потім вже будемо переходити до поправок. Далі виступатиме Ніна Петрівна і колеги.

Микиша Дмитро Сергійович, 5 хвилин. Будь ласка.

МИКИША Д.С. Дякую. Колеги, вчергове переглядаємо бюджет. Ми ж про це заявляли, говорили, звертали на це увагу під час розгляду державного бюджету на 2025 рік у кінці 2024 року. Запитували міністра фінансів, чи все добре? Чи все пораховано? Абсолютно все є? Так, все добре, все чудово. Чи будемо ми потім повертатися до розгляду? Чи не треба буде вносити зміни? Ні, все добре. І вже вкотре в 2025 році ми розглядаємо зміни до державного бюджету.

Про що тут йдеться? Давайте скажу про свої поправки як мінімум. Ми багато говоримо про те, що країна у війні, необхідні гарантії безпеки, все інше. Ми ж чудово розуміємо, що єдина гарантія безпеки для нашої країни – це наші Збройні Сили. Якраз мої поправки подані для того, щоб покращити забезпечення військових підрозділів, змінити підходи в процентовці від ПДФО і всього іншого, як покращити саме фінансування, щоб збільшити надходження безпосередньо до військового підрозділу. Це якраз найнеобхідніше.

Друга теза, яку постійно говорять у контексті даного законопроекту про те, що АТ «Укрзалізниця» знаходиться в колапсі. Вибачте, а як так сталося, що зараз АТ «Укрзалізниця» знаходиться в колапсі? Чи ми не знаємо, що рівень зносу електропоїздів 93 відсотки, тяги більшості локомотивів, маневрових тепловозів – 95 відсотків і більше. Вони вже десь років 30 як мали б бути списані. Але вони продовжують своє існування і продовжують їх дію, тому що величезний колапс, величезна проблема. Зношення колій – це взагалі величезна проблема, через що ми зменшуємо швидкість наших поїздів і це відповідно впливає на якість надання послуг.

Інша історія, про що розповідають. Локомотивні бригади. Усі притомні фахові люди масово звільняються через гроші, які платять у АТ «Укрзалізниця». Давайте я вам наведу приклад. Позакласна станція – це найвищий клас, там десятки колій, поїздів, сотні вагонів. Чергові на позакласній станції, які

управляють рухом поїздів, працюють подобово (я взагалі не уявляю, як можна нормально добу пропрацювати) і отримують 12 тисяч гривень.

Мені розповідають про те, що в АТ «Укрзалізниця» очікується реформа. Та знаємо ми ці реформи. Все, що неліквід, залишити в державі, все, що приносить кошти, віддати в приватне. І що це буде? Як завжди, просто впаде на державу. А далі що? До речі, в АТ «Укрзалізниця» працюють «суперекфективні» менеджери, які призводять до того, що навіть квиток купити неможливо.

Мені зараз це ППС з квитками нагадує часи, коли був Георгій Кірпа, який звільнив цих дармоїдів, які стояли «прокладками», викупувалися всі квитки, а потім в ручному режимі давали своїм. Це ж було вже. Пройшло десь 25 років і ми знову в цій точці, треба брати квитки в перекупів. Це реформа? Ми про цю реформу в АТ «Укрзалізниця» говоримо?

І наостанок. Про місцеве самоврядування. Я розумію, що до Києва є багато запитань і справедливих зауваження, але тим не менш давайте будемо чесні і відверті, що все завжди починається з Києва. Зараз забрали 8 мільярдів гривень у Києва. Я вам гарантую, що потім так само мільярдами будуть забирати в місцевого самоврядування інших міст. Нагадаю, що в країні не один Київ. У країні 1469 громад. Прокладаючи цю колію вчергове забрати кошти в місцевого самоврядування спочатку в Києві, а потім з усієї України. Ви говорите, що місцеве самоврядування має допомагати армії. Якщо вчергове забирають кошти, то вони не зможуть допомагати військовим підрозділам.

Колеги, ми за це голосувати не будемо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мокан Василь Іванович, 2 хвилини. 3 місця, будь ласка.

МОКАН В.І., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Колеги, я подавав поправки, які відхилені бюджетним комітетом, бо хотів вдосконалити деякі речі. Хочу сконцентруватися на двох тематичних поправках. За одну дуже вдячний бюджетному комітету, що вона врахована, на моє здивування, і стосується все-таки збереження парламентського контролю за змінами і до бюджету, тому що була спроба фактично уповноважити Міністерство фінансів в обхід парламенту і бюджетного комітету змінювати показники, деякі речі в бюджетних програмах. Але хочу зараз звернути увагу (про це говорилося в залі) на спробу забрати в міста Києва в резервний фонд 8 мільярдів гривень і таким чином фактично в порушення бюджетної децентралізації, нормальної взаємодії центральної та місцевої влади розв'язати інші проблеми, які також є актуальними, але які мають розв'язуватися в дещо інший спосіб. Тому я розумію, що зараз у залі немає навіть теоретичної можливості проголосувати за врахування цієї поправки, але я все-таки ставитиму на голосування поправку про повернення місту Києву 8 мільярдів гривень. Кожен голос мають побачити, хто і як підтримує це в напівпорожньому залі, на що хочу також звернути увагу, що законопроекти,

які стосуються податків і грошей наших платників податків, сотень мільйонів гривень, а подеколи мільярдів, не можуть розглядатися кількома десятками народних депутатів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Якович Волинець, 2 хвилини. І потім переходимо до поправок. Поки ми домовлялися без обговорення поправок.

Наступна – Ніна Петрівна.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! Україна має найбільші в Європі запаси вугілля. Нам вдалося зберегти вугільні шахти навіть у зоні зіткнення і бойових дій. Водночас заборгованість із заробітної плати на державних шахтах гірникам становить 1,5 мільярда гривень. Шахтарі святкуватимуть День шахтаря 31 серпня, а Міністерство фінансів забирає 240 мільйонів бюджетних коштів, передбачених на реструктуризацію, тобто на зарплату гірникам. Ні мені, ні шахтарям, ні їхнім сім'ям це зовсім не зрозуміло. Не на дрони забирають для військових, а для міфічного фонду енергоефективності. І це саме сьогодні, в річницю ГКЧП. Пам'ятаєте «Лебедине озеро»? Якраз у цей день у 1991 році і намагалися в радянські часи відновити диктатуру.

Тепер наступне. Релокація. З Добропілля намагаємося вивезти шахтарів, їхні сім'ї. Ми знаємо, яка проблема сьогодні в Павлограді. Для цього також потрібні ці кошти. Також вони потрібні для того, щоб підтримати Львівсько-Волинський вугільний басейн, де ми маємо цих шахтарів влаштувати на роботу, адаптувати їхні сім'ї. Тому прошу бюджетний комітет врахувати всі ці моменти.

Наступне. Ми не можемо собі уявити, як сьогодні жити без ефективної роботи енергетичних органів, тобто Міністерства енергетики. Це і нафта, і газ, і електроенергія тощо. Але сьогодні працівники Міністерства енергетики знаходяться на 38 місці по рівню зарплати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ніна Петрівна Южаніна, 3 хвилини. Поправки 38, 44, 45, 51, 52. Ви будете пропонувати ставити на голосування їх всі чи одну?

ЮЖАНИНА Н.П. Замість п'яти поправок, які ви назвали, у мене буде просто виступ 3 хвилини. Я не пропонуватиму ставити їх на голосування для врахування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

ЮЖАНІНА Н.П. Я зараз хочу звернутися до pana Єрмоличева Романа Володимировича. Чи мали ви взагалі намір розглядати цей блок поправок після прийняття необхідних змін про збільшення видатків на оборону? Це перше.

Друге. Чому ви прийняли спонтанно це рішення? У чому була така гостра необхідність і чому у вас немає діалогу з фракціями? Коли ви перестанете вести своє життя у відриві від політиків, які в залі голосують за все, що ви пропонуєте?

Перший блок моїх поправок стосується того, про що ми говорили з вами на засіданні комітету. Ви дуже чемно пообіцяли: переглянути пропорцію розподілу ПДФО для збільшення відсотку на військові частини. Зовсім нещодавно, 31 липня, Зеленський підписав цей закон, він уже набрав чинності, про збільшення видатків на оборону на 412,3 мільярда гривень. Здавалось би, все, стоп, ми зробили все можливе і неможливе. Ні, ви далі крокуєте. Тоді давайте повертайтеся до сектору безпеки і оборони. Чи ви зараз хочете все для своїх і знову забули про військових?

Ви пообіцяли депутатам всіх фракцій і груп, що розподіл ПДФО буде переглянутий, і ви зробите свою пропозицію. Але звідкись взялася заява Президента, що він абсолютно точно підтримує, що бригадам треба додати гроші. Ви нічого кращого йому не порадили, ніж рекомендувати Міністерству оборони додати щомісячно по 7 мільйонів гривень на кожную бригаду. Скажіть, будь ласка, де це розпорядження? Чи набрало воно законної сили? За рахунок яких коштів? Що це за стаття видатків? Звідки цей ресурс у Міністерства оборони? Поясніть, будь ласка.

Тому я хочу, щоб ви запропонували більш справедливий підхід, бо він залежить від кількості людей, які є в бригаді і які отримують грошову винагороду. Поясніть це людям і Президенту, що саме через розподіл ПДФО треба зробити збільшення коштів, які можуть ефективно витрачати бригади.

Ті 60 відсотків ПДФО, що зараз йдуть на Міністерство оборони, розподіліть: 50 відсотків на міністерство, а 10 відсотків за справедливим розподілом – на бригади, щоб вони отримували 20 відсотків. Від вас більше нічого не вимагається. Це вимагають депутати всіх груп і фракцій. Підіть нам назустріч, для того щоб справді цей проект не був для своїх, а був і для військових також.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ніно Петрівно.

Далі поправка 60 для врахування, так? Будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П. Поправка 60. Це стосується того, про що говорив колега Мокан. Ви врахували його поправку 63, а щодо моєї поправки 60, пані Підласа, такого самого змісту, написали: «відхилено». Чому? Що це за таке відношення до роботи з таблицею? Тому що насправді, коли ви запропонували Кабінету Міністрів самостійно, без внесення змін до бюджетного розпису, зменшувати видатки по розпорядниках, як вам забажається, і типу спрямовувати на оборону,

то всі ми виступили проти. Тому прошу доопрацювати таблицю і врахувати мою поправку і фракції «Європейська солідарність».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви пропонуєте цю поправку поставити на голосування для врахування?

ЮЖАНІНА Н.П. Як ви поставите на голосування, якщо вони технічно мають виконати роботу? Вона врахована, бо вона ідентична поправці 63, але чомусь... Пані Роксолано, можете підняти очі? Скажіть, будь ласка, що це за таке відношення до роботи?

ГЕРАСИМОВ А.В. А можна запросити на трибуну голову комітету? Вибачте, але...

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Не на трибуну, а до трибуни.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До трибуни. Будемо вчити українську мову разом. Вже час, Артуре Володимировичу, вже до цього нам нарешті дійти. Голова комітету Роксолана Андріївна, 1 хвилина. Ні, я даю час на відповідь.

ПІДЛАСА Р.А. Я справлюся за 10 секунд. По суті поправка врахована. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. По суті – врахована. Поправка 78. Будь ласка, Ніно Петрівно.

ЮЖАНІНА Н.П. Поправка 78. Тут про неї вже багато говорили. Я хочу запропонувати поставити її на голосування для врахування. Вона про податок на прибуток міста Києва з 1 серпня. Яке сьогодні число – 19 чи 20, до речі? Ви абсолютно несправедливо, приховуючи справжні цілі, знову намагаєтеся протягувати цю поправку, яка і для вас не є прийнятною.

Насправді коли ви говорите про те, що гроші підуть на АТ «Укрзалізниця», що вона збиткова, вибачте мені, напишіть зараз, будь ласка, всім киянам, що ви покриваєте збитки АТ «Укрзалізниця» через перевезення громадян як соціальний проект. І нехай місто Київ відчує свою участь у фінансуванні соціальних потреб країни. А не ви будете виділяти з резервного фонду ці гроші знову ж від себе. Ми тут маємо зараз ухвалити рішення: буде місто...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будете відповідати? Переходимо до голосування.

Ставлю на голосування поправку 78. Комітетом вона відхилена. Народна депутатка Южаніна Ніна Петрівна просить її врахувати. Прошу голосувати.

«За» – 16.

Рішення не прийнято.

Ніно Петрівно, у вас блок з восьми поправок. Будь ласка, 5 хвилин.

ЮЖАНІНА Н.П. Пані Роксолано, я дуже поважаю вашу роботу, але будьте напористішою. Добивайтеся свого! Я думаю, що пан Єрмоличев змінить свій стиль роботи і нарешті під час подання проектів законів ви будете працювати над тим, над чим маєте працювати.

Наша єдина фракція, з моїм першим підписом, подала поправки щодо зменшення видатків. Назвіть мені серед тисячі поправок ще хоча б одну, яка говорила про те, де треба взяти, де є резерви і спрямувати кошти на ті цілі, які ви перед собою ставите. Чому ви їх не бачите? Чому ви уникаєте конфлікту з розпорядником? Я від вас вже декілька разів чула.

Якщо ви і далі будете проходити такі погодження змін до бюджету, то немає чого вам займати цю посаду. Ви боїтеся! Ви двоє боягузів, які боїтеся заявити свою позицію. Я впевнена, ви її розділяєте, але ви чомусь весь час «включаєте задню» і не рухаєтеся вперед.

Скажіть, будь ласка, 1 мільярд 750 мільйонів гривень, тобто майже 2 мільярди, на АТ «Фонд декарбонізації України», які досі не витрачені, чому ви не можете зараз скоротити ці видатки і врахувати мою поправку 160 з тим, щоб їх спрямувати на сектор оборони?

Чому ви не можете спрямувати на 4 мільярди 200 мільйонів? Ви навпаки ще додаєте Державному агентству відновлення та розвитку інфраструктури на розвиток мережі та утримання автомобільних доріг загального користування, які досі не використані! Куди ви будете списувати ці кошти під кінець року, скажіть мені, будь ласка?

Далі. Щодо того 1 мільярду на соцеконом, про який говорив мій колега. Вони досі рахуються в Державному фонді регіонального розвитку. Це поправка 206. Ви для чого залишаєте цей 1 мільярд? Щоб ще потім роздати додаткові видатки для того, щоб когось підтримати?

Скажіть, будь ласка, ті гроші, які ви зараз залишаєте і не хочете знімати з телемарафону (0,5 мільярда), це не гроші? Чи яку політику ви сповідуєте далі, коли залишаєте їх у видатках? Поправка 1228.

А тепер давайте проговоримо про особливості припинення державних підприємств. Невже ви не читаєте всі розслідування експертів, активістів щодо того, що ви зробили з державними підприємствами? Вони у вас всі збиткові і ви залишаєте в бюджеті понад 2 мільярди видатків спеціального фонду на особливості припинення державних підприємств.

Я 12 мільярдів гривень запропонувала вам абсолютно чітко, розглядаючи кожну цифру видатків серед тих коштів, які досі невикористані. Це означає, що вони не такі першочергові. Це капітальні видатки, без яких точно можна було б обійтися. Ви знехтували своїм правом показати також, що ви докладаєте хоча б якісь зусилля для того, щоб знайти додаткові кошти на сектор оборони.

Правду говорили мої колеги, що не можна далі замовчувати проблему з підвищенням грошового забезпечення військовим. Ми нібито завмерли. Вам всім не здається, що це абсолютно неправильно на фоні вашої грейдової системи вирівнювання, яка призвела до катастрофічно високих заробітних плат державних

службовців, залишати для військових на передовій 100 тисяч, та й то не всі їх отримують.

Знаєте, ми вам підготуємо список звернень всіх бригад до благодійного фонду Петра Порошенка, що вони просять надати щоденно як найнеобхідніше.

У мене запитання. З такими листами звертаються бригади, яким просто конче необхідно якусь техніку, спеціальні дрони, спеціальні засоби. Пройти такий тяжкий шлях, і держава досі не навчилася забезпечувати військових найнеобхіднішим? Як так можна? Можливо, вам переправляти ці заяви і ви будете їх задовольняти? Ви ж в ручному режимі хочете розпоряджатися бюджетом? То давайте будемо розпоряджатися на користь військових.

Зупиніться, будь ласка, в протягуванні норм, які не стосуються...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будете пропонувати ставити на голосування? Ні. Добре.

Пане Мокан, давайте поставимо на голосування поправку 70. Будь ласка, 1 хвилина.

МОКАН В.І. Я вже виступав з цього приводу. Вона стосується повернення 8 мільярдів гривень місту Києву, якщо коротко і для розуміння присутніх у залі народних депутатів, за що їм дякую, що вони продовжують працювати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування пропозицію народного депутата Мокана про врахування поправки 70 його авторства. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 15.

Рішення не прийнято.

Железняк Ярослав Іванович, 3 хвилини. Потім – Гончаренко.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Шановні колеги, у мене 1039 поправок, і якщо б я вірив у те, що 16 людей різко якимось чином можуть перетворитися на 226 плюс, напевно мало б сенс їх розглядати. Зараз очевидно, це буде профанація з обох боків.

Я дуже коротко хочу підкреслити одну важливу деталь, що також подавав поправки про скорочення видатків, і ані від мене, ані від уряду, особливо після такої гучної презентації нового Прем'єр-міністра, що у нас буде аудит видатків, я не побачив скорочення видатків від слова взагалі. Більше того, я навіть не побачив скорочення видатків від об'єднання міністерств. Як би їх за версією Президента ми об'єднували, щоб зекономити видатки, а вони якимось дивним чином лише зросли.

Тож я не бачу великого сенсу ще раз пропонувати ставити свої поправки на голосування для підтвердження. Просто поясню, про що вони були.

Перше. Це прибрати підвищення зарплат, у тому числі і прокурорам.

Друге. Це навести лад, щоб прибрати кешбек, на який і перенаправляли гроші з розмінування.

Третє. У принципі, поскорочувати багато видатків і знайти гроші, наприклад, 8 мільярдів гривень у АТ «НАЕК «Енергоатом», які вони собі зберегли для того, щоб закупити атомні блоки. Добре, що Болгарія їм відмовила. Погано, що ці гроші тепер кудись пустять, точно не повернуть у державний бюджет.

Все це є в моїх поправках. Я хотів би, щоб це було прийнято. Але, ще раз дивлячись на текст, у мене немає жодного сподівання на те, що уряд хоче скорочувати видатки.

Я не пропонуватиму ставити поправки на голосування для підтвердження просто з поваги до всіх тут присутніх, не бачу в цьому жодного сенсу. Я хочу нагадати, що ми зібралися сьогодні, 19 серпня, а це означає, що менше ніж через місяць шановний уряд вноситиме бюджет вже на наступний рік, в якому так, як і в цьому році, треба буде приблизно 40 мільярдів доларів, які мають покрити іноземні партнери. Єдина різниця, що зараз немає 20 мільярдів. І чомусь відповіді на це запитання досі немає, але ми продовжуємо системно, достатньо вперто, я б сказав, навіть нестримно, як це любить Офіс Президента, роздавати ці гроші. На цьому і завершую.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олексій Олексійович Гончаренко з трибуни, до 5 хвилин. Вони з одного комітету, це може бути як доповідь. Синергія влади і опозиції у комітеті.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Шановні друзі, знаєте, вчора як під копірку пішли пости колег з фракції «Слуга народу»... Щось вони, до речі, не дочекалися завершення сьогоднішнього засідання, в залі 17 народних депутатів. Вони почали писати: єднаємося навколо Президента, скоріше, всі як один! Окремі телеграм-канали почали єднатися, всі почали єднатися. Таке відчуття, знаєте, що була якась розсилка: перешли це повідомлення десяти друзям, і всі разом давайте об'єднаємося. І всі єдналися. Ох! Я думав, що ми всі маємо єднатися навколо Збройних Сил України, навколо прапора України, навколо нашої держави і виживання нашої держави. Ні, єднатися треба лише навколо Зеленського. Це зрозуміло.

А насправді, друзі, якщо ви подивитеся на законопроект про зміни до Державного бюджету, який ми зараз з вами розглядаємо, то я скажу вам, навколо чого там єднуються, замість того, щоб об'єднатися навколо підвищення зарплати військовим. Два з половиною роки тому в цій залі ми проголосували повернення «тридцятки» військовим, 10 квітня 2023 року. Пройшло два з половиною роки. Досі закон не підписаний Зеленським, навколо кого всі так єднуються, який підписав закон про НАБУ та САП за десять годин. Тут два з половиною роки не

може підписати закон про зарплати військовим. Все, і тут знову немає збільшення зарплат військовим, ніяких, ні в тилу, ні на нулі, ніде.

Далі. Я думав, що ми можемо об'єднатися навколо збільшення зарплат вчителям, у яких абсолютно жалюгідні зарплати. Це вже навіть соромно називати ці цифри. Ні. Немає. Взагалі всі освітяни, не лише вчителі, бібліотекарі, працівники. Нікому нічого – відповідь нашого уряду. Я думав, що ми нарешті об'єднаємося навколо збільшення виплат на дитину. Слава Богу, сьогодні прийняли в першому читанні. Але ще попереду друге читання. А потім попереду з 1 січня закон вступить у силу. І все це вони пишуть для дітей, які народяться потім, для ненароджених. А що зараз тим дітям, яким до трьох років? Обов'язково треба буде добитися, щоб це стосувалося кожної дитини України, якій ще не виповниться три роки на момент вступу закону в силу. Але і цього немає в державному бюджеті. І тут цього немає. А ви мене питаєте, а що ж є, якщо немає збільшення зарплати військовому, вчителю, лікарю, залізничнику? Назвіть мені будь-яку професію. Нічого немає! Але є, друзі, збільшення зарплат прокурорів, членів Рахункової палати. Щойно бюджетний комітет приймає рішення, що треба додати грошей Міністерству фінансів. Правильно, кому ще, чиновнику, силовіку і не просто будь-якому чиновнику, а бажано важливому чиновнику з Рахункової палати. Бо там править бал подруга родини Зеленських. То їй треба допомогти, щоб ще більші були зарплати 200, 300 тисяч гривень. Мало. Давайте зробимо 400, 500 тисяч гривень. Це ганьба!

Що ви робите? Так не може бути. Паралельно грабуєте місто Київ, кожну людину, яка сьогодні живе в Україні, а потім дивуєтесь, а чого людей в Україні стає менше, і справа не лише у війні. Бо ви створили країну, в якій люди не хочуть народжувати, жити і з якої вони тікають. Так не можна робити. Це негайно треба припиняти. Бюджет – це головне.

Можна розповідати тисячу байок про те, як люблять пенсіонерів, вчителів, лікарів і військових, але вся правда в бюджеті. Бо любите ви (я звертаюся до Зеленського) своїх чиновників, силовиків, які вас всіх охороняють. Ось на кого ви спираєтесь і працюєте. Це правда. І це, безумовно, ганьба!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 75. Гончаренко, з місця. Будь ласка, 1 хвилина.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую, колеги. Одну поправку запропоную поставити на голосування, шанси на її прийняття зрозумілі. Але я хочу виконати свій борг перед киянами до кінця. Поправка 75 щодо повернення бюджету міста Києва 8 мільярдів гривень, які цим законопроектом хочуть з міста Києва вкрати, пограбувати місто Київ. Це абсолютно неприйнятно. Так не можна робити! Нам говорять, що треба підтримати АТ «Укрзалізниця». Я погоджуюся з тим, що треба підтримати АТ «Укрзалізниця», але не за рахунок пограбунку Києва. Так, вибачте, це дивно: давайте пограбуємо одних, щоб допомогти іншим.

Крім того, я дуже хочу побачити, якщо цей закон буде прийнятий, чи будуть збільшені зарплати в АТ «Укрзалізниця», тому що вони там жалюгідні.

АТ «Укрзалізниця» треба підтримувати. Закликаю до цього уряд, нехай у наступний бюджет закладають гроші, а Київ не можна грабувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 75 народного депутата Гончаренка. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» –15.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, якщо немає більше поправок для врахування, тоді констатую, що розгляд питань порядку денного на сьогодні майже завершений.

Дякую всім за результативну роботу. Оголошую перерву в нашому пленарному засіданні. Про час і місце його продовження вам буде повідомлено завчасно. Нагадую про необхідність непоширення інформації щодо його початку.

Тримаємо стрій! Слава Україні!